

NOVA

SOČA

(Izdaja za Gorico.)

„Nova Soča“

izhaja vsak petek o polдне in velja s prilož. „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 4-40,
Pol leta „ 2-20,
Četrt leta „ 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglašajo pri upravitelstvu.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak drugi in zadnji petek meseca. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

Uredništvo in upravitelstvo je v Marzinijevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

Oznaniła

in „poslanice“ plačajo se za štiristopno petit-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v prodajalnici G. Likarja in v tobakarnah v Nuški in Solski ulici po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravitelstvu „Nove Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.

Interpelacija

dr. A. Gregorčič in tovarišev v zadnji seji deželnega zbora goriskega dne 12. t. m. v Spiničevcih zudeci glasi se takó-le:

Visoka c. kr. vlada!

Ko je pred več leti deželni poslanec istrski Vjekoslav Spinič podpisal interpelacijo, naperjeno proti postopanju nekega političnega uradnika v Istri, hotel je tedaj načelnik politične vlade na Primorskem „iz službenih ozirov“ premestiti c. kr. profesorja v Kopru, ob enem c. kr. okrajnega šolskega nadzornika za tri politične okraje v Istri, Vjekoslava Spiniča, ki je ena in ista oseba z zgoraj imenovanim deželnim poslancom, na c. kr. izobraževališče za učitelje v Gorico. Prizadevanje drugih činiteljev napotilo je tedanjega načelnika politične vlade na Primorskem, da ni izvršil svojega sklepa.

Ko je poslanec Spinič pozneje ponavljal svoj „greh“ proti vladi na Primorskem, premeščen je bil profesor Spinič iz Kopra v Gorico v trdnem prepričanju nekaterikov, da s tem izgubi tudi volilno pravico in deželno poslanstvo v Istri, kar mu je tedaj deželni glavni istrski pismeno naznanil, zahvalivši se mu prav laskavo za njegovo dotedanje požrtovalno delovanje v deželnem zboru istrskem. Poslanec Spinič je pa dokazal, da je častni občan nekaterih mest v Istri, da tedaj vsled premeščenja ni zgubil ne volilne pravice ne deželnega poslanstva v Istri, kar mu je morala deželna vlada potrditi.

Uspeh premeščenja je bil ta, da se je vsa Istra zganila ter da so iz najoddaljenjših kotov Istre prihajale častitke in zapuvice možu, ki je dejanski pokazal, da ima srce za svoj narod in za svojo deželo.

Leta 1891. volile so kmečke občine v izhodni Istri profesorja na c. kr. izobraževališču za učitelje v Gorici, Vjekoslava Spiniča, v državni zbor. Državni poslanec Spinič je nadaljeval to, kar je bil začel v deželnem zboru istrskem: šibal je v interpelacijah politično upravo v svoji ožji domovini, razkrival neznozne razmere, pod katerimi ječi narod slovanski v Istri, ter prosil, naj visoka vlada uvéde postavne in človeške razmere tudi v tistem kotiču širne Avstrije, ki se imenuje Istra,

Poslanec Spinič ni dobil na svoje pritožbe, zahteve in uprašanja nikakega odgovora, pač pa je visoka vlada napravila načrt, po katerem naj se profesor Spinič odpusti iz državne službe, češ, ker je agitiral pri zadnjih državnozbornih volitvah v Istri in radi besedi, katere je spremljal svoje rojake iz Istre k razstavi v Zagreb septembra 1891. kot njihov voditelj govoril pri slavnostnem sprejemu in slavnostnem banketu ter na domu politika Starčevića.

C. kr. deželnemu šolskemu svetu gorisko-gradišanskemu je pripadla naloga, dati vladnemu načrtu — zahtevi ogerške vlade, kakor je nekdo rekel, ali dveh ministrov, kakor je drugi trdil — obliko postavnega postopanja. K dotični seji deželnega šolskega sveta dne 2. dec. 1891. sta bila klicana tudi dva svetovalca c. kr. okrožnega sodišča goriskega. — Jasno je, da vladin namen in predlog, da bi se profesor Spinič odpustil iz državne službe, se ne dá podpirati s sklicevanjem na njegovo morebitno agitacijo pri volitvah, ker če se je Spinič pri agitaciji pregrešil zoper postavno, spada pred sodišče, če pa se ni pregrešil, poslužil se je tiste pravice, ki je v državnih zakonih zagotovljena vsakemu državljanu. Razvidno je tudi, da sta imela sodnijska svetovalca edino le profesorja pred očmi, kakor jima je bilo stavljeno uprašanje, in da se nista na profesorja-poslanca čisto nič ozirala.

Odlok deželnega šolskega sveta z dne 5. dec. 1891. št. 2354/P. naslanja odpuščenje profesorja Spiniča iz državne službe v prvi vrsti na njegove govore v Zagrebu, češ, da v njih je izrazil nazore „proti sedanjim državnopravnim uredbi monar-

hije“, kar bi bil službeni prestop, ki se kaznuje z odpuščenjem iz službe. Človek bi komaj veroval, da je tako naziranje mogoče, ako bi ne videl teh besedij črno na belem. Izraziti svoje mnenje in želje o „sedanji državnopravni uredbi monarhije“, bodisi v odobrovalnem, bodisi v grajalnem zmislu v mejah, določenih po ustavi, na katero prisega vsaka vlada v Avstriji, je ustavna pravica vseh avstrijskih državljanov, tudi uradnikov in profesorjev. Profesor-poslanec ima pa celó dolžnost politikovati in izraziti se, če treba, tudi o „državnopravni uredbi monarhije“ kot zastopnik naroda, ki ga je volil. To njegovo dolžnost priznava tudi vlada; in da mu je mogoče vršiti jo v zbornici in zunaj nje, dobi odpust za ves čas svojega poslančevanja, zato da bi ne trpelo po njegovem politikovanju njegovo ugojevalno delo. Prigodilo se je, da je celó profesor-neposlanec dobil odpust v to svrhu, da je politikoval, seveda v vladinem zmislu. Vidi se torej, da vlada ne obsoja vsakterega politikovanja profesorjev, ampak le tako, ki ni v njenem zmislu. Toda tako postopanje vlade ni opravičeno, ker politikovanje v postavnih mejah je ustavna pravica državljanov brez razločka, ali politikuje kdo v vladinem ali proti vladinem zmislu. Kedar se v Avstriji ustava v tem zmislu premeni, da državni uradniki nima pravice do lastnega prepričanja ter govora in delovanja ponjem, tedaj ne bodo smeli profesorji ne politikovati, ne mandatov sprejemati in sicer ne za vladno in ne proti njej. Do tega pa nismo še prišli!

Po sedanji ustavi in sedanjih postavah ni opravičeno, iskati v Zagrebu in po Istri izgovor, da se poslanec kaznuje za „grehe“, katere je storil na — Dunaju proti vladi kot postavno voljeni zastopnik svojega naroda.

Tržaški oficijozen list skušal je označiti Spiničevo politiko, katero je v Zagrebu javil, kot nelojalno ali protiaustrijsko. To more trditi le tisti, komur je naloga zagovarjati vladno postopanje nasproti poslancu Spiniču, nikakor pa ne tisti, ki sodi Spiničevo izjavo na podlagi avstrijske ustave. Naj kdo imenuje ono njegovo politikovanje mladeniško, idejalno, nepolitično, neizvršljivo — toda protiaustrijsko se ne more imenovati, dokler si vlada ne upa pritisniti sličnim ali analognim nazorom in željam glede na Trident, Česko, Galicijo, Dalmacijo na čelo znak nelojalnosti.

Edini uspeh, kateri je vlada dosegla s svojim postopanjem nasproti poslancu Spiniču je ta, da je omajala zaupanje narodov v njeno nepristranost in postavljubnost, ter da je podala radikalizmu na jugu močno podporo.

Ker so taki uspehi za avstrijsko državo in za gorisko deželo dvomljive vrednosti, uprašajo podpisani:

1. Kaki nagibi vodijo visoko vlado pri tem, da s postopanjem nasproti poslancu Spiniču vzemirja južne Slovence ter jih podi v naraščajoči radikalizmu?

2. Ali misli visoka vlada popraviti krivico, katero je napravila poslancu Spiniču s tem, da ga je odslovila iz državne službe, ker je vršil posel narodovega zastopnika ter posluževal se vsem državljanom zagotovljenih ustavnih pravic?

V Gorici, 12. aprila 1892.

Dr. Anton Gregorčič, dr. Lisjak, dr. Rojic, Jos. Ivančič, Kocijančič.

Deželni zbor goriški.

(9. seja dne 7. aprila ob 5. pop.)

Predsednje deželni glavni; vlado zastopa vitez Bosizio; poslanec Locatelli ni navzoč. — Prečita in potrdi se zapisnik poprejšnje seje.

Deželni glavni naznani predlog poslanca Mahorčiča zastran stroškov za izgnance. Dalje naznani peticije: kanalski cestni odbor prosi, da bi se cesta Kanal-Avče-Sv. Lucija uvrstila med skladovne

furlanske županije prosijo, da bi deželni zbor podpiral furlanske železnice; „Slovenski Jez“ v Brdih prosi, naj bi se odrekla podpore furlanski železnici; „Slovenski Jez“ protestuje proti delovanju cestnega odbora korminskega; vodstvo marijanske šole prosi, da bi se dovolila deželna podpora še enemu učencu.

Dr. Aleksij Rojic interpeluje visoko c. kr. vlado v zmislu opetovanih prošenj „Slov. Jez“ zaradi mitnice pri Soškem mostu.

Poslanec Benardelli poroča v imenu pravnega odseka o načrtu postave zastran ptičjega lova. Po tem načrtu zgubi veljavo postava z dne 30. aprila 1870. Nova postava navaja v prvem zaznamku škodljive ptiče, kateri se smejo pobijati in tudi njih gnezda razdirati; v drugem zaznamku so imenovani koristni ptiči, katerim se ne sme nič žalega storiti; tretji zaznamek pa obsega take ptiče, ki so le deloma škodljivi in ki se ne smejo loviti ter pobijati le od 1. februarja do 31. avgusta, ko se množijo. — Novi načrt postave je bil sprejet tudi v tretjem čitanju.

Sledé poročila finančnega odseka. Dr. Jos. Tonkli poroča o računskem sklepu deželnega zloga, ki se potrdi. — Dr. Maurovič poroča o proračunu deželnega zloga, ki se potrdi tudi v tretjem čitanju. Stroškov bo gld. 219.007, dohodkov pa gld. 86.252; premankljej se pokrije z naslednjimi prikladami:

1. Priklada po 8% na skupno vsoto državnih zemljišnih davkov;
2. priklada po 12% na skupno vsoto državne najmarine, hišarine, obrtnine in dohodarne;
3. priklada po 20% na užitnino vina, mošta in mesa;
4. davščina 50 kr. od vsakega hektolitra na drobno potocenega piva;
5. davščina 18 kr. od vsakega litra na drobno potocenih opojnih tekočin, navedenih v čl. I. B. II. točka 1. postave 18. maja 1875 (Dež. zak. št. 84) in 10 krajcarjev od vsakega litra v 2. točki istega postavnega člena navedenih tekočin.

Davščine od piva in opojnih tekočin se ne smejo pobirati ne pri izdelovanju, niti pri vpljavi.

6. Zastran načina, po katerem se ima tirjati, glede kontrolne oblasti organov, katerim je izročeno pobiranje, in glede kaznovanja prestopkov veljajo enaka pravila, kakor za pobiranje erarske užitnine.

Deželnemu odboru se naroča, naj si prizadeva, — opiraje se na razloge zapadene v poročilu in kar jih bo še primerno spoznal dodati, — doseči od pristojnih oblastev, da se užitnina vina in piva postavite v enakost.

Sledé poročila peticijskega odseka o prošnjah za podpore. Na poročilo dr. A. brama se odpisje občini Romanijsko posojilo; občini Anhovo se odpusti posojilo 2000 gld. z nalogo, da jih porabi za popravilo ceste. — Cestnemu odboru gradiščanskemu se dovoli 2000 gld. podpore z nalogo, naj od te svote podpira Brumo in St. Martin; cestni odbor korminski dobí 1000 gld.; goriski 1600; bolški 500; ajdovski 600; sezanski 1000; tolminski 1520, od katerih naj bi pomagal občini Livek; cerkljanski 400 gld.; kanalski 600; stavbeni odsek za braniško cesto dobí 300 gld. — Prošnje občin Zagraj, Bruma, Livek, Šebrelje in Jagersčce se odbijejo.

Dr. Venuti poroča o prošnji pordporna društva za slovenske visokošolce na Dunaju za podporo. Ker deželni zbor mnogo podpira pridne visokošolce iz naše dežele, zato se ta prošnja zavrne.

Poslanec Kocijančič poroča o prošnji rihemberske občine za uredbo Branice in Vipave. Prošnja se odbije. Enako se odbije prošnja gospodarskega sveta v Ležečah, da bi deželni odbor dovolil primerno podporo za vodnjak in kal.

S tem je bila seja sklenjena.

Zadnja seja je bila v torek ob 11. predpoldne. Popoldne je imela biti še ena seja, pa deželni zbor je bil na Najvišje povelje zaključen že dopoldne. S tem je ostalo nerešenih več važnih točk, ki so imele priti nadnevni red, med tem tudi zboljšanje

učiteljskih plač. — Celó naše železniško uprašanje je bilo namenjeno za eno prihodnjih sej. Ker se pa nikakor ni moglo odložiti za prihodnje zborovanje, prišlo je potom nujnosti v razpravo. Obširneje bomo poročali prihodnjic. Za danes naj omenimo sklep, ki je naslednji: Deželni zbor dovoli 50.000 gld. v nakup delnic furlanske železnice, 50.000 gld. v nakup delnic tramvaja na par, ki bi se utegnil graditi iz Gorice v Červinjan, in 100.000 gld. za bodočo vipavsko železnico. Vrh tega sprejme deželni odbor iniciativo za to železnico in bo vodil početna dela; v ta namen je dovoljenih 5000 gld. iz deželnega zloga. —

„Corrierovi“ uspehi.

Že velikokrat smo imeli priložnost govoriti o zvijačah in nakanah naših narodnih nasprotnikov, katere pri nas na Goriskem zastopa v javnosti v prvi vrsti goriški „Corriere di Gorizia“. Oni dobro vedó, da je v deželi le kakih 70.000 Furlanov in Italijanov s slovenskimi renegati vred nasproti 150.000 Slovencev, vendar ji hoté dati na zunaj kolikor mogoče italijansko lice. Naša sodišča v Gorici, zemljiška knjiga, trgovinska in obrtniška zbornica, municipij, po večini tudi deželni in drugi uradi imajo več opravila s Slovenci nego s Furlani in Italijani, vendar se vedejo takó, kakor da v celí deželi živí le pešiča Slovencev, na katere ni vredno ozirati se. Kamor se človek obrne, pridejo mu nasproti kisli obrazi laških uradnikov, ki le za silo lomijo ubogo našo slovenščino. Zaradi tega ne more biti govora o enakopravnosti našega jezika pri omenjenih uradih, kar kažejo tudi napisi nad raznovrstnimi pisarnicami in tudi od zunaj na poslopjih, kakor smo nedavno govorili v posebnem uvodnem članku. Od takrat se ni še nič spremenilo. Naša sodišča in c. kr. zemljiška knjiga imajo še vedno le laške napise nad vrati; o municipiju in trgovinski zbornici pa niti ne govorimo, ko celó naša c. kr. kmetijska družba nima toliko srčnosti, da bi poleg italijanskega napisa postavila tudi slovenski. Boji se najbrže „Corriera“ in par njegovih kričavev. Takó se varuje in vzdržuje italijansko lice naše dežele od tistih stranij, kjer v prvi vrsti bi morali odsevat pravi, dejanski narodnostni odnosaji na Goriskem.

Pa ne le to, tudi greši se mnogo prav od omenjenih stranij v škodo slovenskega imena v deželi gorisko-gradiščanski. Slovenska imena, bodisi krajevna ali osebna, se strahovito pačijo, da jih včasih ni mogoče spoznati. Imé vsake slovenske vasice mora biti prirojeno na laško kopito; pogosto se pa rabijo take italijanske oblike, ki nimajo nikake opravičene podlage, n. pr. Cernizza, Ranziano, Auzza, Aidussina, itd. Te dni smo slišali, da je naše mestno-odredjeno okrajno sodišče celó naše Voglarje že spremenilo v Carbonara. S kako pravico?

Kakor krajevna imena, takó in še huje se kvarijo in pačijo priimki. V uradnih pismih pri nas v Gorici niti 1% slovenskih priimkov ni pravilno pisanih; spakedrani priimki romajo takim potem tudi v zemljiške knjige. Res je, da glavno krivdo radi tega nosijo laški zemljemerci, notarji in odvjetniki, ki že v ulogah storijo svojo „sveto italijansko dolžnost“, da slovenskim imenom dajejo laške oblike.

Pa ne le to! V rokah imamo uradna pisma, ki nam dajejo neovrgljive dokaze, da tista imena, katera v ulogah srečno ohranjujejo svoje slovensko lice, pa naše okrajno sodišče nateguje na laško kopito — in takó popačena romajo potem v zemljiško knjigo. Ta pisma pridejo na merodajnem mestu v primerno porabo. Iz tega je lahko spoznati, kako lice kaže c. kr. zemljiška knjiga za čisto slovensko okolico.

Toda našemu „Corrieru“ se ne zadošča takó in enako laščenje. On gré dalje in hoče polagoma dati celí deželi čisto laško

lice. Nič mu ni namreč bolj zoperno nego če mora govoriti o kakem kraju na Goriškem, ki nosi očitno slovensko ime. Ako hoče, da mu bodo ljubljene bratci „al di là del Judri“ verovali o italijanstvu naše dežele, odpraviti mora slovenska krajevna imena iz italijanske govorice. V ta namen je začel „Corriere“ kovati nova krajevna imena raznoterim slovenskim krajem, n. pr. Podgora - Piedimonte, Kromberg - Montecorona, Dornberg - Montespino, Rihenberg - Montecerchio (to spako je v novejšem času opustil, ker se mu najbrže zdi že prenespametna; zato rabi Raifenbergo), Triglav - Tricorno, Logatec - Longatico, Staragora - Monteverchio itd. itd.

Za „Corrierom“ so šli njegovi zagriženi pristaši, ki so začeli te novotarije spravljati v širšo veljavo; tudi pisma so pošiljali v te nove „Corrierove“ kraje.

Na goriški pošti, kjer ne vedo, kje je n. pr. Bolec, Kormin ali „Tukaj“, so se takoj našli uradniki, ki so pisma za Piedimonte pošiljali dosledno v Podgoro, dokler se tamošnje vrlo županstvo ni uprlo takemu — norčevanju laških prenapetežev. Pritožilo se je namreč proti „Corrierovi“ novotariji pri c. kr. namestništvu, katero je prepo vedalo vsakršno rabo takih in enakih novoskovanek.

Mislili smo, da je konec s „Corrierovi“ poskusi, da bi svoje novotarije uvédel v širšo veljavo. Toda zmotili smo se, kajti posrečilo se mu je — na kak način, to je za zdaj še tajnost — pridobiti svoji jezikoslovni krpariji priznanje in uvaževanje celó pri — ministerstvu za notranje posle, katere vodi zdaj že 13. leto ministrski predsednik grof Taaffe. Kakó to? Čujte in strmite!

Te dni so prišli v deželo prvi izvodi krajevnega imenika za pokneženo grofovino goriško-gradiščansko; ta imenik je izdala c. kr. osrednja statistična komisija na Dunaju na podlagi ljudskega štetja od 31. decembra 1890. In v tem imeniku stoji poleg Podgore v oklepkih (Piedimonte), poleg Staregore (Monteverchio), poleg Rosental (Val di Rose). — „Corriere“ je vedel take reči povedati že v soboto, predno je znala o tem kaka oblastnija v Gorici, ki bi morala dobiti prve iztise imenovane knjige v roke.

Uprašamo: Kakó so mogle priti one „Corrierove“ skovanke v krajevni imenik c. kr. osrednje statistične komisije? Podgorsko županstvo, ki je vodilo ljudsko štetje v domači vasi, na popisovalnih polah gotovo ni zapisalo „Corrierovih“ novotarij; nadejamo se, da tudi pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici niso prišle notri. „Corriere“ mora torej imeti kakega dobrega prijatelja tam gori na Dunaju in to prav v notranjem ministerstvu, sicer je nemogoče, da bi se mogle utihotapiti v krajevni imenik, izdalan po c. kr. oblastniji, take lahonske spake, katerih vsakršna uradna raba je prepovedana z gori omenjenim namestniškim odlokom. Ta „dobri prijatelj“ je moral najbrže „Corrieru“ takoj potem, ko je ušel iz tiskarne prvi iztis, sporočiti o srečnem uspehu svojega dela.

Nadejamo se, da to delo je le podtaknjeno kukavičje jajce; zato je zdaj dolžnost c. kr. oblastnij, da strogo preiskujejo, po kaki poti se je to zgodilo. Podgorsko županstvo stori, kolikor se nam je naznanilo, potrebne korake pri notranjem ministerstvu, da bi se odpravila iz krajevnega imenika ona lahonska novotarija, ki stoji v oklepkih poleg Podgore; od domače vlade pa pričakujemo, da ostane pri omejenem odloku in da bo podgorsko županstvo podpirala v tej borbi proti spletkam iz lahonskega taborja. Vrh tega čujemo, da se tudi od drugih stranij storijo potrebni koraki, da se poizve, kake zveze imajo goriški „Corrierovci“ s c. kr. osrednjo statistično komisijo na Dunaju, in da se taki ali enaki lahonski poskusi enkrat za vselej onemogočijo.

Profesor Vjekoslav Spinčić

državni in deželni poslanec istrski.

Kdo je ta mož, ni nam treba pripovedovati. Početkom leta 1890., ko se je poslovil od nas Goričanov, posvetili smo mu obširnejši podlistek, v katerem smo skušali podati primerno sliko o zaslugah in delovanju tega moža, na katerega s ponosom gledajo tlačeni slovanski trpini v Istri. Njegove vrline so našle javno priznanje tudi pri nas na Goriškem s tem, da ga je dornbersko-prvaška županija imenovala častnim občanom.

In tega moža, ki je petnajst let uzorno posloval v državni službi kot profesor in okrajni šolski nadzornik, odpustil je iz službe deželni šolski svet goriški v Trstu, v katerem sedé med sedmimi štirje zastopniki naše dežele.

Nočemo razpravljati tega dogodka s svojimi besedami, ker poznamo tiskovne odnose v Gorici; omejujemo se zategadel le na naslednje že dovoljene izjave.

Odlok, s katerim je bil izpuščen iz državne službe, glasi se takó-le:

„Na podlagi ukrepa disciplinarne komisije c. kr. naučnega ministerstva, pomnožene v smislu dvornega dekreta z dne 3. februarja 1821. zb. prav. zak. št. 1436 z dvema dvornima svetnikoma najvišjega in kasacijskega sodišča, naznanja se Vam po Nj. ekselence gospoda naučnega ministra ukazu z dne 7. marca t. l. št. 462. C. U. M., da se ni uslišal Vaš priziv proti disciplinarni odločbi c. kr. dež. šolskega sveta z dné 5. decembra 1891 št. 1354, s katero je bilo izrečeno, da Vas je odpustiti iz službe zaradi dvojnega pregreška proti službi, doprinešenega s tem, da je vsebina Vašega pri obisku zagrebske razstave meseca septembra 1891. kot vodja istrskih Hrvatov javno govorjenega govora naperjena bila proti sedanjí državopravni uredbi monarhije, in nadalje s tem, da ste se splošnih državnozbornskih volitev l. 1891. oziroma dopolnilne državnozbornske volitve meseca oktobra l. 1891. jako agitatorno udeležili in zaradi tega se je spoznalo v zmislu predloga c. kr. dež. šolskega sveta. Omeniti je še, da se na sklicevano imuniteto državnega poslanca ni bilo ozirati, ker po § 16. zakona z dne 21. decembra 1867. drž. zak. št. 142. glede izjav, storjenih, ne izvršujoč tega ploske, nikakor ni izključena preiskava. Zategadelj odpušcam Vas z današnjim dnem iz službe in zajedno se Vam ustavi koncem tega meseca plača, katero ste dobivali pri c. kr. glavnem davčnem uradu v Gorici. V Trstu, dne 12. marca 1892. C. kr. namestnik. Rinaldini.

Tržaška „Edinost“ se je obširneje bavila s to zadevo v svoji 28. št. od 6. t. m., kjer piše na tretji strani po ostrem članku v „Südt. Post“ med drugim tudi to-le:

Jako jedrnat in osnovano piše o tem slučaju konservativna „Südtsteirische Post“, v svoji 27. številki z dne 2. aprila. Najprvo naglašja mariborski list pikrimi besedami, kako redek in nenavađen je ta slučaj, tako, da je dolžnost vsem poštenim strankam, baviti se z njim temeljito. Potem nadaljuje: „A tudi volilci morajo povzdigniti glas svoj, ako nočejo, da izgubi naš državni zastop še ono malo ugleda, kojega ima.

Prof. Spinčić je Hrvat, torej član národa, ki je bil vedno in je še zvesto udan hiši Habsburški, ki je v letu 1848 — 1849 izdatno pripomogel, da se je vzdržala ljubljena dinastija naša in kojega rojaki so vsikdar, kadar-koli je bila domovina v nevarnosti, radi žrtvovali za njo imetje in kri. Njemu samemu ne more ni najzlobnejši protivnik ničesa očitati v patriotskem pogledu. Osobito pa, kar se tiče očitania nasprotstva proti sedanjí državopravni uredbi države, je tako očitanie uprav v Avstriji do cela neosnovano. Kajti skoro da vse politične stranke so v jedni ali drugi točki nasprotne sedanjemu državopravnemu redu ter skušajo istega premeniti. Nemški liberalci potezujejo se uprav sedaj z vsó silo za to, da se Česka razkroji administrativno. Čehi — in z njimi tudi konservativno plemstvo — se drže stališča českega državnega prava. Nemški nacionalci hote izločiti Galicijo in Dalmacijo iz državnega zbora. Slovenci hrepene po administrativnem združenju vseh pokrajin, kjer prebivajo; Italijani pa, da se loči južni Tirol od severnega, itd. itd. Tu pa naj bi bilo zločinstvo, ako Hrvat izreče željo po uresničenju one državopravne oblike, ki je izražena v ooficijelnem naslovu vladarja državi in kije slovesno pripoznana — vsaj v teoriji — v pogodbi z leta 1867.? In kdo so tožitelji v tem slučaju? Niso-li to pripadniki one stranke, ki z vsemi, tudi najbrutalnejšimi sredstvi dela na to, da bi se deli dežela odtrgali od monarhije ter sklopili v Italijo? Niso-li to oni, državi in dinastiji protivni irredentovci, ki so seveda v tesni zvezi z židovskim velikim kapitalom in liberalno? Konečno izraža mariborski list še enkrat svoje prepričanje, da je dolžnost vsem patriotskim krogom, baviti se temeljito z zadevo Spinčičevo.

Pražki „Národní Listy“ so največkrat ter za „Novo Sočo“ prvi poročali o tej zadevi. V večernem listu 5. t. m. objavili so iz peresa svojega dunajskega urednika, državnega poslanca Eima, naslednji dopis:

„Ko smo poročali o zadevi Spinčičevi, čutili smo težo tlaku, ki leži na nezavisnem tisku v Avstriji. Časnikarske razprave o tej reči so namreč nemogoče. Vladna glasila se varajo, ako menijo, da zadušé česke glasove o tej zadevi. Kmalu pride čas, ko se bo sodila na pravem mestu in v pravi obliki. Do one dobe pa moramo molčati z ozirom na višjo moč ter omejiti se edino le na uradno gradivo v tej zadevi.

Priobčili smo odlok goriškega deželnega šolskega sveta, kateri je baron Gauč potrdil. Danes podamo tu glavne misli iz obrambe, s katero se je prof. Spinčić zagovarjal pred najvišjo naučno upravo.

Iz tega uradnega pisma razvidno, da je bil prof. Spinčić zaradi svojega govora na zagrebski razstavi, v katerem je izrazil željo po združenju posamičnih hrvatskih dežel pod žezlom habsburškim, poklican že koncem oktobra pret. l. k šolskemu oddelku tržaškega namestništva. Spinčić je zahteval, naj se preiskava odloži, ker vsled njegove poslanske imunitete deželni šolski svet ne more začeti proti njemu discipli-

narne preiskave brez dovoljenja poslanske zbornice dunajske.

Kakor znano, dolžijo ga, da je v svoji zdravijci mestu Zagrebu izrekel željo, da bi to mesto, ki je duševno središče vseh Hrvatov, postalo središče tudi v gmotnem oziru, in da je svojo napitnico končal z besedami: Živila združena Hrvatska!

Spinčić ne zanika teh svojih izjav, v katerih pa ne vidi nič takega, kar bi merilo proti državopravnemu stališču Hrvatske ali Istre, kakor se mu očita, še manj pa proti državopravnemu položaju države. Da je Zagreb že zdaj v moralnem oziru središče Hrvatov, je resnica, a želja, da bi postal središče tudi v gmotnem oziru, je bila na gospodarski in gozdarski razstavi več kot naravna in sama po sebi umljiva. Želja pa, da bi se vsi Hrvati združili pod žezlom habsburškim, ne more se šteti kot pregrešek.

Besede, katere je govoril pri Starčeviću, da je ta prvi dokazal, da Istra spada k Hrvatski, je le zgodovinska resnica, katera mora nasproti trditvam laških pisateljev, da Istra je pokrajina italijanskega kraljevstva, z radostjo napolniti srca vsakega Avstrijanca.

„Sama želja po združenju dežel hrvatskih — pravi v svoji obrambi dalje — brez vsakršne vspodbude z besedami ali dejanji, da bi se združenje tudi doseglo, ne more dati povoda kazenskemu postopanju, toliko manj, ker sem dejal: „Moja želja je, da bi se vsi Hrvati, kakor so nekdanj že bili združeni pod žezlom habsburškim, pod istim žezlom zopet združili.“ — Iz tega je razvidno, da s svojimi govori nisem storil nikakega kaznjivega dejanja in tudi nikakega službenega prsetopka.“

Spinčić je bil odpuščen tudi zaradi tega, ker je pri laških državnozbornskih volitvah „deloval na to, da bi bili izvoljeni le slovanski volilni možje.“

V tem je le toliko resnice — piše Spinčić Gauču — da sem kot istrski Hrvat, kot verni podanik habsburške monarhije, kot sin onega národa, kije vselej verno in udano stal na strani vladajoče hiše habsburške, deloval na to, da bi bili izvoljeni hrvatski volilni možje proti laškim, hrvatski poslanec proti laškemu. Toda to sme storiti vsled ustave vsak državljan. Temeljni državni zakoni bi se rušili, ako bi se mikrali ta pravica. Da bi bil jaz prestopil zakonite meje, tega deželni šol. svet nikjer ne trdi. Kdor se poslužuje ustavnih pravic, ne more grešiti. Posluževali so se teh pravic doslej c. kr. uradniki, c. kr. profesorji in ravnatelji. Po ustavi more biti učitelj pristaj političnih strank ter svoje mnenje o političnih odnošajih prosto izražati.

Moje delovanje je bilo tako-le: Poučeval sem hrvatske volilce in šel sem jim na roko v brambi proti nepravilnostim samoupravnih uradov; miril in tolažil sem posamičnike in cele množice, ki so bile do skrajnosti razljučene zaradi takih nezakonitostij. Kjer je pa vendarle došlo k izgredom, zakrivilo so jih omenjeni uradi, kar lahko dokazem.

Obramba poslanca Spinčića pa končá z besedami: „Za to, ker sem v svojih govorih izrazil željo, da bi se Hrvatje zopet združili pod žezlom habsburškim, pod katerim so nekdanj že bili združeni; za to, ker sem se v zakonitih mejah poslužil ustavnih pravic, po svoji več kot petnajstletni službi, v kateri sem deloval ne le kot uzgojitelj mladine, kot profesor, marveč tudi kot okrajni šolski nadzornik, ko sem sam opravljal posel, za kateri so bili pred in za menoj trije nadzorniki potrebni, kot člen in predsednikov namestnik v izpraševalni komisiji za učitelje ljudskih in meščanskih šol, v kateri sem bil kot strokovnjak za učne knjige, v kateri sem sodeloval pri izdelovanju učnih načrtov, iz katere sem bil poklican za sotrudnika dela pokojnega cesarjeviča Rudolfa „Avstro-ogerska v besedi in podobi“, po službi, katero sem vršil ne le vsled svoje prisege, marveč tudi v popolno zadovoljnost svojih predstojnikov, ki so mi ponovno izjavljali svojo zadovoljnost — imam biti disciplinarno kaznovan, a to v času, ko daleč od svojega službenega poklica in brez vsakega upliva na mladino imam vršiti edino le svoje dolžnosti kot državni poslanec in kot narodov zastopnik in ko sem si svest, da te dolžnosti lahko vršim brez škode svojim dolžnostim kot c. kr. profesor.“

Baron Gauč ni uslišal te obrambe. Morebiti bo kako druga instanca drugačnili mislilj.

Politični razgled

Notranje dežele.

Česko državno pravo. — V čem je bistvo tega prava, povedal je dr. Julij Gregor o svojem govoru v deželnem zboru kraljevine češke 5. t. m. Govoril je o zgodovinskih pravoveljavnih listinah, v katerih je:

1. priznana pravica kraljevstva češkega kot samostojne suverene države;

2. določena pravica o nasledstvu v češki kroni, namreč pravica, da po izmrenju naj-

jasnejše vladarske hiše imá kraljevina češka pravico poklicati na prestol novo dinastijo in voliti si svojega kralja;

3. zagotovljena nerazdelnost, enotnost in skupnost dežel češke krone;

4. določeno ustavno pravo po katerem se davki ne smejo nalagati in pobirati drugače nego z dovoljenjem češkega zbora.

5. izključen vsak tujec od služb v javnih deželnih uradih.

6. določeno, da brez dovoljenja češkega zbora se ne sme dopustiti nikaka sprememba v pravosodstvu na Češkem.

Ni čuda, ako češki narod vstrajno stoji na stališču takega državnega prava, katero zagovarja toliko pravic prebivalcem staroslovne krone češke.

V Dalmaciji nastal je med deželnimi poslanci razpor, katerega ne moremo prav umeti Na dalmatinskih šolah rabijo se knjige, v katerih se dalmatinski Slovani menjujejo „hrvatskim ali srbskim, narodom.“ V dodatku „ali srbskim“ pa je šest poslancev: Biankini, Buzolić, Ljubić, Perić, Pastorović in Starić ugledalo prikricanje in zatajevanje pravega imena, ki je edino le hrvatsko; zato so hoteli prodreti s predlogom, naj se oni dodatek odstrani iz knjig. Srbski poslanci Pugliesi je podal predlog, naj bi se v šolskih knjigah ne zakrivalo srbsko ime. Ta predlog je bil sprejet. Zaradi tega so imenovani poslanci izstopili iz kluba hrvatskih poslancev. — Praški „Čas“ je naznanil to vest pod naslovom „Slovanski laška“ (Slovanska ljubezen) — in s tem je povedano mnogo. To so pola, ki ne vedejo k uzajemnosti, k skupnosti in bratski ljubezni, marveč k razcepljenosti in bratomornemu sovraštvo.

Galicija je že dolgo vrsto let pozorišče nesrečnega bratomornega boja. Rusinor je večina v deželi, vendar so bili v vseh zastopstvih potisnjeni v kot; njih jezik se je preziral v deželnih in državnih uradih in šolah, kjer je gospodovala poljščina. — V zadnjih dneh so pa došle jako tolažilne vesti iz te dežele, namreč, da rusinski in poljski deželni poslanci so se pmirili med seboj in dogovorili, kako naj bi se polagoma izvedla národna enakopravnost v deželi. Rusini dobé baje vse ono, po čemer so dolgo hrepeli. Mi se veselimo teh noric in srčno želimo, da bi se čim prej dejanski uresničile, ker s tem bi bilo vsaj na severju države konec onih bratomornih prepiror, ki Slovanom niso delali časti.

Hrvatsko. — V raznih listih čitamo, da 24. t. m. se bo vršil na Reki shod „stranke prava“ (Starčevićancev), katertga se udeležé poslanci iz Hrvatske, Dalmacije in Istre, da na tem shodu se sklene izjava o hrvatskem državnem pravu.

— S Spinčičevo zadevo se hrvatski listi še vedno pečajo ter prinajajo zaupnice na svojega prevorbitelja za skupno hrvatsko idejo.

— Poslanec Spinčić je bil v Zagrebu gost župana dr. Amruša. Nekateri listi so raznašali vesti, kakor da je on poslal o Spinčiču v Trst neko poročilo, na podlagi katerega je bil potem odpuščen iz službe; tudi o mestnem redarstvu so se raznašale vesti, da je poročalo v Trst proti Spinčiču. V mestnem zboru zagrebškem je bila podana v tem zmislu tudi interpelacija, na katero je pa župan dr. Amruš odločno oporekal takim restem.

Ogersko. — Znano je, kakó Madjarji dosledno zametajo vse vezi, katere so jih kdaj vezale na našo državno polovico in ki so kazale, da avstro-ogerska monarhija imá enega in istega vladarja. Rogovili so že proti avstrijski himni, proti skupnosti vojske itd. Njim na ljubo se je mnogo spremenilo; celó vojska je dobila naslov „c. in kr.“ namesto „c. kr.“ — Pred kratkim so opozicijonci v ogerskem državnem zboru napadali d o r n e u r a d e, ki kažejo doslej še premalo dualizma. In takoj se uresničijo njih želje tudi v tem oziru! „Deutsche Ztg.“ je povedala, da se na cesarjevo povelje preosnujejo po madjarskih željah vsi dvorni uradi: hofmojsterski, maršalski, komorniški in lovski. Civilna kabinetna pisarna bo imela poseben ogerski oddelek. — Madjarjev ni nič več nego Čehov; oboji so istim načinom l. 1526. prišli pod oblast vladavske hiše habsburške; enako tudi Hrvatje. Madjarji so se hoteli otresti vlade Habsburgov in so se bojevali proti njim, dočim so na habsburški desnici zvesti ostali Slovani ter Madjarje ukrotili. Zdaj pa sede Madjarji za težko obloženimi mizami, Slovanom je pa dovoljeno, da smejo od daleč gledati, ter sline požirati. O — Mirza, Mirza!

Zunanje države.

Balkanske države. — Minister-ski predsednik Stambulov in knez Ferdinand sta se baje nekaj sprla; zaradi tega je baje Stambulov podal ostavko. Takó poročajo nekateri listi. Dvomimo o resničnosti takih novic, kajti Stambulov prerad sedi na sojem trinožkem sedežu.

— V Albaniji so vedni nemiri in krvavi poboji med prebivalstvom in turško vojsko. Te dni so se Albanci uprli proti pobiralcem vojne danka, radi česar je nastal krvav boj s turško vojsko. Bilo je nekoliko mrtvih in ranjenih.

— Milan „Slavni“ je zanikal vest, da je postal ruski državlján. Rusija ni nikdar nič dobrega storila eldararki kišji Obrenovičev in Srbiji, zato on ne bo nikdar ruski občan; vrhu tega bi bila to „velika nevažnost proti ljubi sosedu Avstriji“. — Nemški listi so dostavljali k tej izjavi porogljivo opombo, da vedno lačni Milan bo sku-

Franc Goljevšček,

župnik v Batujah.

Batuje niso videle še takega pogrebnega spreveda, kakršnega je bil preteklo nedeljo 10. t. m. Udeležile so se ga ne samo domači vasi Batuje in Selo, ampak tudi sosednje Črniče, Ravne, Malovše, Gojače, katerim so se pridružili gosti iz raznih krajev na Vipavskem in iz Gorice. Slovesni spreved, ki se je zdel brez konca, je veljal domačemu župniku, Francu Goljevščku, katerega je Bog v najlepši možki dobi poklical s tega sveta. Domačinom in znancem je bridka zavest, da preljubljenega župnika ni več med nami; zato tolažimo se vsaj s spominom na blagega pokojnika.

Franc Goljevšček se je rodil kot sin revnega mizarja v Kanalu 11. decembra 1848. Njegova mati, rojena Kocijančičeva, je bila prišla iz vipavskega Trga s svojim bratom duhovnikom, ki je služboval pozneje na Bukovem, in umrl kot vikar v Melani. Razen Franca imela je še drugega sina, ki je pred več leti šel v Ameriko, in hčer, poročeno Poduje v Pulju, sedaj udovo in mater mnogih otrok. V rosnih mladosti zgubi rajniki Goljevšček očeta, in mati ni mogla dati otrokom, kar jim je bilo treba, posebno ker je bolehal. Pokojnik je marsikedar pripovedoval, da v svoji mladosti je bil le enkrat na dan lačen, to je cel dan. Brat in sestra sta šla po svetu s trebuhom za kruhom; Franca, ki se je v Kanalu dobro učil, je pa stric (prav za prav ujec), pokojni Stefan Kocijančič, profesor bogoslovja v Gorici, sprejel v svoje varstvo. Novembra 1862. prišel je rajniki Franc v Gorico v 4. razred tedanje normalke ali glavne izledne šole. Vsled zanemarjanja v prejšnjih letih je deček obolel; dva meseca je ležal v Gorici; na to se je zdravil v Medani pri tetinih na Kužišču, pozneje pri drugi teti, omoženi Kostanjevec, v Trgu, kjer je ponavljal zamujen 4. razred ljudske šole.

Novembra 1864. prišel je spet v Gorico ter stopil v prvi gimnazijski razred; stanoval je pri Lahajnarci na trgu sv. Antona. Drugo leto je bil sprejet v malo semenišče, kjer je prebil gimnazijska leta. Stric Kocijančič mu je bil jako naklonjen ter oskrboval ga z vsem potrebnim, posebno s knjigami. Rajnik je bil pa tudi vreden take podpore, ker s svojo razumnostjo, pridnostjo in lepim vedenjem je prekoševal vse svoje součence; bil je vedno prvi odličnjak. V šesti šoli zadela ga je vojaška dolžnost po novi vojaški postavi, ki ne oprošča dijakov, in moral je med šolskim letom kot brambovec osem tednov zameniti knjige s puško in bodalom. Njegova stotinja je bila na goriskem gradu, a sam je stanoval v malem semenišču ter zvečer po orožni vaji segal po Homerju in Vergilu. Pozneje je bil radi šibkosti in slabih oči vojaščne popolnoma oproščen. Po končanem zrelostnem izpitu z odliko odločil se je za modroslovske študije ter šel na Dunaj. Kar je tam kot dijak videl in skusil, ni mu ugajalo; zato popusti svoj prejšnji sklep in pride v bogoslovje, kar je njegovega strica močno razveselilo. Kakor na gimnaziji, tako se je tudi v bogoslovju lotil učenja z največjo ljubeznijo ter nadaljeval je vztrajno marljivostjo, dosledno tudi z najboljšim uspehom, kakor se po sebi razume. Dne 29. avgusta 1875. je bil v mašnika posvečen. Prvo nekrvavo daritev opravil je na tistem v semeniški cerkvi; le nekateri najožji sorodniki so se bili zbrali okoli njega.

Prvo duhovno službo imel je v Biljani v Brdih, kjer je bil kapelan in je ob enem namestoval ljudskega učitelja. V kratkem času pridobil si je ljubezen vseh župljanov, tako da so bili užaljeni, ko jih je zapustil in preselil se kot kapelan na Placuto v Gorici. Tu je imel priliko, da je poučeval krščanski nauk tudi v Stračicah otroke, ki so bili že pri delu; ob enem je na dekliški vadnici namestoval kateheta v nekaterih razredih. V župnijski cerkvi je pridigoval v slovenskem in italijanskem jeziku; z župljani seznanil se je v nedolgem času. Bil je zadovoljen.

Proti koncu leta 1887. dobil je župnijo Batuje, kamor se je koj preselil. Dne 6. januarja naslednjega leta je bil slovesno imenovan. Tu je začel kot samostalen duhovnik s pomočjo skušenj, ki si jih je bil do tedaj pridobil, razvijati svojo dušnopastirsko delavnost na vse strani.

V izvrševanju svojih dušnopastirskih dolžnostij je bil jako vreden; učil in opominjal je svoje župljane neprenehoma; naravno so vsi opravili velikonočno spoved pred prazniki, dasi je rajnik večidel sam spovedoval brez tuje pomoči. Da bi v bogoslovski vedi ne zaostajal, učil se je še vedno; njegovi odgovori pri dekanjskih konferencah so bili vedno vzgledni.

Poseben dar je imel, da je znal za prečiti prepire v prvem začetku. Med Batujami in Selom je že od nekdaj nekako tekmovalje, kakor v mnogih drugih krajih; ali rajnik je znal tako obračati, da za njegovega župnikovanja se ni pojavil nikoli kak večji prepir. Tudi v šolskih zadevah, nasproti oblastnim in raznim sosedom je zmiraj tako postopal, da se je vse izvršilo brez prepira in sovraštva. Pri tem ni prikrival resnice, ampak povedal jo je, pa na tak način, da ni bolelo in da ni razdražilo.

Pokojnik je bil mehkega srca in jako sočuten; užalilo ga je, če je videl kaj napakega, ter posvetoval se, kako bi se dalo odpraviti brez hrupa, brez pohujšanja in brez škode bližnjemu. Kakor je bil sam brez hudobije in zvižaje, tako je tudi druge imel za dobre, če tudi včasih niso zaslužili. Bil je silno radodaren, posebno nasproti ubogim sorodnikom; skusil je v svoji mladosti, kaj je potreba; zato ni zapiral srca resnični potrebi. Mnogi ga bodo v tem hudo pogrešali.

Dušnega pastirja veliko veselje je, da ima spodobno cerkev, preskrbljeno z dostojno opravilo, ki ustreza potrebi in zahtevam dobrega ukusa. V tem oziru dal si je rajniki župnik mnogo truda, da je oplešal župnijsko cerkev v Batujah ter oskrbel jo s potrebno opravilo. Enako mu je bila pri srcu podružnica v Selu, v kateri sta se napravila za njegovega časa razen drugih rečij dva nova stranska oltarja. Mnogo je ukrenil tudi v župniški hiši, ne da bi bil koga radi tega nadlegoval. V oskrbovanju cerkvenega premoženja bil je vreden in natančen; njegovi cerkveni računi, pravilno sestavljeni, dohajali so vedno med prvimi.

Glavna skrb dušnemu pastirju je krščansko življenje izročeni mu ovčic; v dosedega tega namena obrnjeni so vsi njegovi koraki. Rajniki župnik je skrbel, da bi si v to svrhu pridobil spoštovanje in ljubezen svojih vernikov, in to se mu je posrečilo v polni meri. Z otroci bil je otrok, z odraslimi odrasel, vsem vse; ni se sramoval ubogega ali zapuščenega župljana; z vsemi je enako prijazno in ljubeznivo občeval, vseh srca si je popolno pridobil, in tedaj je bila pripravljena pot njegovim besedam v srce in razum vernih poslušalcev. Svoje cerkvene govore je dobro premislil in pripravil z ozirom na potrebo in zmožnost svojih poslušalcev. Znal je, krščansko resnico tako jasno in jedrnatno povedati, da pazljiv poslušalec bi bil mogel po končanem govoru natanko vse ponoviti.

Rajnik je bil veselega značaja in je razumel šalo; znal je marsikaj reči, kar bi si kdo drugi ne upal; s prijaznim vedenjem je bil znan in priljubljen daleč okoli. Bil je jasnih mislij in trdnega značaja; svojega prepričanja ni usiljeval, pa tudi ne prikrival; odločno je izrekel svoje prepričanje in zagovarjal je proti komur koli; zrtoval ga ni nikakim ozirom. V najhujših bojih ostal je zvest sam sebi in svoji vesti in ni tega nikoli obžaloval, niti se tega sramoval; pač pa je bil na to ponosen, ne da bi se radi tega šopiril in košatil pred svetom.

Kot zvest sin slovenskega naroda podpiral je vsa započeta, ki nameravajo dušno ali gnotno korist našega ljudstva: društva, zavode, časopise, ljudi, ki se za kaj pripravljajo. Tudi zadnjih volitev se je udeležil, pa mirno in dostojno, kakor se spodobi gospodu njegovega stanu, in zato tudi uspešno. Vesel je bil vedno, ko je videl, da se godi kaj v splošno korist ali v podporo onim, ki si ne morejo sami pomagati. Če tudi je imel drugih prosilcev dovolj, se je vendar dosledno spominjal raznih naših društev.

V dijaških in poznejših letih je mnogo čital; potrebnih knjig dobival je od strica, kasneje jih je tudi sam kupoval. Slovanski in tuji jeziki so mu bili veščidel znani; zraven bogoslovskih ved mu je posebno zgodovina ugajala. — Rahločuten ni bil samo do ljudi, ampak celo do živalij; hotel je, naj se njegovim pticem v kletkah dobro godi, ali pa naj se izpusté. Še v boleznih je to priporočal.

Rajnik je bil srednje, nekoliko čokaste postave; na videz zdrav in močan, v resnici pa le napihnjen in šibek. Nasledki pomankanja v mladosti se niso dali zcela izbrisati; želodec je bil rajniku oslabil in je uzročeval, da ga je rada glava bolela. Na obeh bil je od nekdaj slab, vendar naočnikov se je branil do konca.

Živel je jako skromno; njegovo pilo in jelo bi komaj zadoščevalo odraslemu človeku. Sprehajal se je pa posebno v Batujah iz zdravstvenih ozirov silno veliko. Na nekem takem sprehodu se je prehladil; hripi se je pridružila pljučnica in osmi dan, potem ko se je ulegel, je v Bogu izdihnil svojo blago dušo. Bolečine je imel hude; naj dobi pa na onem svetu toliko obilnejše plačilo za vsa svoja dobra dela.

Vest o župnikovi smrti užalila je vse župljane in bližnje sode. Ko je rajnik ležal na odru med cveticami in venci, so hodili ljudje trumoma in ga kropili, pa suhega očesa ni bilo videti; vsakemu je bilo hudo, gledati na mrtvaškem odru po tako kratki boleznih gospoda, kakoršnega smo opisali.

Slovesnega pogreba se je udeležilo 11 duhovnikov, c. kr. okrajni sodnik iz Ajdovščine, župana iz Črnič in Lokavca, vse domače in sosednje ljudstvo, mnogo prijateljev iz Gorice ter spoštovalcev in znancev iz vse Vipavske doline. Sorodniki iz Vipave, Medane in Pulja so žalovali na prezgodnjem grobu.

Počivaj v miru, dragi France! Bog daj Tvoji duši večni mir in večna luč naj ji sveti! Počivaj v miru Gospodovem do dneva ustajenja!

Dr. G.

DOPISI

Otalez pri Cerknem. 7. marca. — Povsod se ljudje prizadevajo priti do boljše prihodnosti in to na razne načine, da bi si s tem olajšali težko butaro sedanjega časa. Kaj pa pri nas? Vse molči! Ežina tolažba našemu ljudstvu je ta, da toži o slabih časih. Da bi si pa kdo skušal olajšati težko butaro sedanjega časa, mu še na misel ne pride, čeprav je za to že skrajna sila. — Pomislite le, kakošno je bilo občinsko gospodarstvo do zdaj! Pri računih za leto 1891. se je pokazalo, da je naša občina dolžna nad 1600. gld. To je neznosna svota za našo sicer precej obširno občino. Zdjaj pa bo dolg toliko hitreje raste, ker bo treba od imenovanega dolga plačevati še po 5%, doklad. Kaj pa v prihodnje? — Ker pa danes ni moji namen, opisovati butare, ki nas vse teže, ker bi tudi vsled tega moj dopis preveč narastel, naj se za danes omenim le na naslednje: V šentviškogorskem okraju si zelo prizadevajo zboljšati do zdaj slabo pošto stanje. Vidimo pa, kako bi bilo to tudi za naš kraj neobhodno potrebno, za kar se pa nihče ne briga. V naši precej obširni občini je 5 vasij: Otalez, Pljužna, Lasič, gorenje in doljenje Jazne; vse te vasi so med seboj komaj eno uro oddaljene, s ceste, kjer vozi pošta, pa komaj po 20 minut, nekatere še manj. Poštno postajo pa imamo v Idriji, kamor imamo 3 ure hoda. Po pošti poslani stvari hodijo jako neredno, tako da večkrat dobi prejemnik pošiljate iz idrijske pošte po preteku šestih dni in še pozneje; da marsikaterikrat trpi prejemnik škodo, niti ne omenjam. V Cerkno je sicer do pošte bliže, namreč 2 uri hoda. Kar pride pisem in drugih poslanih stvari na cerkljansko pošto, ki nima poštnega obhodnika, jej oddaja pisem prizadeva veliko težavo; oddaja jih po priložnosti, komur in kadar more. Pripeti se včasih, da prejemnik prejme dopisno reč komaj po preteku 10 do 14 dni. Ne bodem na drobno opisoval, kako nujno potrebna bi bila za nas poštna postaja ali vsaj poštna nabiralnica, kjer naj bi bil tudi poštni obhodnik. Pomisliti je pa še treba, da bi se nam za to prekoristno napravo z veseljem pridružila tudi sosedna župnija na Kranjskem: Nova Oselica, katera ima poštno postajo v Idriji, kamor je tudi 3 ure hoda; do naše postaje bi imela le eno uro. Vrhu tega je pot iz Nove Oselice v Idrijo po zimi silno slaba. Tukaj v Otalezu je že precej visoko, tako da pada časih mnogo snega. Nova Oselica je pa še više od Otaleza. Pot od nas do Nove Oselice je eno uro dolga.

Z ozirom na vse to trebalo bi vsekar prositi, da bi se za vse imenovane vasi napravila poštna postaja. Kje? to naj bi določili nepristranski možje, ki poznajo naše krajevne razmere.

Pod Predelom, dne 14. marca. — Vsled Vaše prijazne pripomoči rešilo je slav. poštno ravnateljstvo takoj 18. januarja pritožbo gledé nepotrebnega kolka na eni številki „Edinosti“ ter ukazalo takajšnji opraviljici, da ozplača en krajcar plačniku. Izgovarjalo jo je, da je le spregledala že utisnjeni kolek. Toda niti onega krajcarja naša poštariča noče takoj plačati, češ: da treba prinesiti izrezani kolek, da ga se le pošlje na vodstvo, in potem bo sledilo plačilo. — Torej še take muhe potem, ko je poštariča kriva, ker je neopravičeno terjala nepristojni kolek, in ima oni kolek že davno poštno vodstvo v rokah!

No, dne 26. januar. poslali smo zaradi gotovosti priporočeni dopis slav. poštnemu vodstvu v Trst, da poštariča ni spregledala le pri eni številki utisnjene nega kolka, nego blezo od februarja 1891 pri vsakem „Slovencu“. Poleg tega se še tu nahaja plačani kolek vsled zahteve na uradnem škofiškem listu „Folium periodicum“ 1. 1891: 1. 2. 3. 4. 6. 7. 11. in 12)*; na „Correspondenz Perseverantiae“ 1891. št. 2. 6. 7. 8. 10; potem na „Correspondenzblattu“ in na „Miru“.

Le od „Vrta“ nismo plačevali kolka, najbrže zato, ker ima po vsem listu zavoj, da se ne vidi glava.

Na ta dopis pa dozdej c. k. poštno vodstvo še ni odgovorilo! — Kaj to, da ne? Nu, in mi, da se ne poreče, da smo presrpi, smo tako ljubeznivi in plačujemo dalje, izvzemši od „Slovenca“. — Kaj ne, da je lepševo pri nas? In „N. Soča“ bode bajé še le morala čast povračati zaradi one prve notice?

Nu, ne zavajajte nam tega; saj sreča je tako spremenljiva. Čejo reči, da bo i tega kmalu konec!

P.
Dostavek uredništva. — Vsi finančni koleki na imenovanih časopisih so neopravičeni; pošta Vam jih mora vrniti. Ako pa poštno ravnateljstvo ni odgovorilo na Vaš drugi dopis, ki je vendar več kot pravičen, ne čudite se, saj se nam enako godi. Poštno ravnateljstvo v Trstu je slepo in gluho za vse pritožbe; Lahom gré

* Zakaj pa ne na vseh? Ali morda so pa na zavitku, kamor pa še manj tjačajo?

povsod na roko, Slovanom pa kaže naravnost neprijazno lice. Naš državni poslanec dr. Gregorčič je obširno razpravljaj naše poštne razmere ter šibal napake, a poštno ravnateljstvo v Trstu je ostalo pri svojih starih navadah in razvadah.

Od Savinje, 9. apr. (Izv. dop.) — (Narodno življenje) na Stajerskem vesele napreduje. Povsodi vidimo lepe uspehe. Največ uspeha je v poslednjem času opaziti v Celju, v tem starodavnem slovenskem selu, toda v teku dolgih let, let zgodovinskega ponemčevanja, zelo potnjenem mestu. Dočim se v prejšnjih letih, recimo do leta 1880., v Celju v narodnem oziru ničesa drugega ni stilo nego to, da se je Čitalnica vzdrževala, postalo je pa prejšnje in sedanje desetletje kaj plodovito. Celje broji zdaj veliko društev, ima svoje denarne zavode, svoje narodne obrtnike; tu je zdaj sedež narodnega okrajnega zestopa in tik mesta sedež narodnega občinskega odbora za okolico. Od društev naj navedem samo najvažnejše: „Čitalnica“, „Celjski Sokol“, „Kato-lisko društvo“, ki vzdržuje slovensko deklisko šolo v okolici, podružnico sv. Cirila in Metoda, zvezo slovenskih posojilnic itd. Od denarnih zadrug naj imenujem „Celjsko posojilnico“, ki je najmočnejša na Slovenskem, „Južno-stajersko hranilnico“, ki ima v svojem 3. upravnem letu že čez 1 milijon gld. denarnega prometa. V Celju imajo zdaj 7 slovenskih odvetnikov. Med obrtniki zavzema najvažnejše mesto narodni tiskar in kajigar Dragotin Hribar, ki ima v svoji stroki in v narodnem oziru že kaj lepe uspehe. Njegova knjigarna, katero namerava še razširiti, je najbolj obiskovana, in njegova čisto nova z najnovejšimi stroji preskrbljena tiskarna, katero vodi poleg gospodarja samega umetnik v tiskarski stroki, g. Srečko Magolič, ima obilo naročil. Zalaga pa tudi sama večja dela, ki so na čast ujez in dotičnim pisateljem. Omenim tu le: Funtkovski knjigi: „Spisje“ in „Lučie“ ter najnovejšo knjigo: dr. Romihovo „Obrtne knjigovodstvo“. Da tu izhaja za Celje in okolico tako potrebni list „Domovina“, tega menda niti omenjati ni treba. Da je bil pa list zlasti za Celje v resnici potreben, dokaz temu je obilo naročnikov in čitateljev, ki jih ima list v mestu samem, in ta okoliščina, da se že zdaj preudarja, ali bi ne kazalo list že letos razširiti. Gotovo se pa to stori najdale v bodočem letu. Za take uspehe v narodnem življenju v Celju gre zahvala odličnim domoljubom, ki so se zelo trudili, da se je v Celju to in ono ustanovilo. Tu stojé v prvi vrsti rodoljubi: M. Vošnjak, dr. Srnc, dr. Dečko, dr. Vrečko in dolga vrsta drugih mož (kakoršnih v Gorici bridko pogrešamo. Uredništvo.) To bi bila svetla stran v našem prijaznem mestu. Je pa tukaj še mnogokaj temnega. Uradništvo n. pr. je v narodnem oziru mlačno, večkrat pa celo nasprotno narodnim težnjam (kakor v Gorici! Uredn.). Malo je narodnjakov pri uradnikih (v Gorici prav takó! Ur.), pa še ti se ne upajo na dan prikazati. Ljudsko in meščansko učiteljstvo je povsem nemškutarsko, ker je v rokah železnega Neckermanovega županstva. Profesorji so pa večinoma Nemci, le par je Slovencev; ravnatelj sam je pa Slovenec, ki piše nemške slovnice in nemške odgovore na slovenska pisma slovenskih učiteljev. Najhuje je pa v Celju to, ker pomanjkuje še veliko narodnih trgovcev in obrtnikov. Dobrota je res za Celje, da se naseli slovenski odvetnik, ali še večja dobrota bi bila, da bi mesto njega došlo v mesto 5 do 10 narodnih obrtnikov. Slovenci nimajo n. pr. tu pravega narodnega gostilničarja, (teh je pa v Gorici vse polno, mnogo več nego laških! Ur.) in vendar bi treba bilo več slovenskih gostilnic tu, kjer bi se zbiral domači in od zunaj došli somišljeni. V hiši n. pr. kjer je Čitalnica, je nemški krčmar, in prejšnjo Kozarjevo gostilno, zbirališče slovensko, je vzel nemškutar v najem. Radi tega naj bi se Slovenci z gostilnicami, bolj oskrbeli, ali pa, kar bi bilo najbolje, prej ko prej zidali „Narodni dom“, za kateri je že prostor kupljen. V njem bi potem narodna društva imela dovolj prostorov, v katerih naj bi se pričelo zopet z gledališkimi igrami. Gledališče zelo pospešuje večje združevanje narodnih rodbin in pospešuje slovensko občevanje, kar se v Celju zelo pogreša, marveč se žalostno opazuje, da se celo Slovenci vse preveč poslužujejo — nemške govornice.

Iz Ljubljane priobčil je celovski „Mir“ naslednji zanimivi dopis:

Našim pridnim delavcem se letos ne bo treba toliko klatiti po celem svetu, ker dobijo doma dovolj zaslužka. Spomladi se začne zidati dolenjska železnica, kjer bodo potrebovali mnogo delavcev. Le dve reči bi bile železi, namreč: da bi jih preslabo ne plačali, in da bi delavci ne bili primorani vse spet zajesti, kar zaslužijo; drugič pa, da bi tudi delavci živeli bolj varčno in da bi vsega zaslužka sproti ne zapili. Vsaki goldinar je dober, ki si ga človek za stara leta prihrani; in če si je kdo toliko prihranil, da si kupi le borno kočjo in malo zemljišča zraven, to je vendar že velika pomoč, posebno v starih letih, ko človek ni več tako trden in se ne more vsakega dela lotiti. Zdjaj se bo v naši

daželi več let zaporedoma veliko delalo in pridni ter trezni delavci bodo imeli prilžnost si veliko zaslužiti in prihraniti. Da se bo tudi v kratkem zidati začela železnica iz Divače skozi poljsko dolino v Loko, to je gotovo(?), saj je železniški svet že sklenil, da je ta zdaj prva na vrsti. Pozneje pa se podaljša skozi Tržič in Ljubelj do Celovca in pri tej bo še le prav veliko delavcev treba. — Upanje pa tudi imamo, da se kmalu izsuševati začne ljubljansko močvirje, kakor je minister Falkenhayn našim poslancem obljubil. Tudi pri tem delu bo veliko zaslužka. Največji dobiček pa bo ta, da se to obširno močvirje spremeni v rodovitno polje, na katerem bo lahko mnogo tisoč premožnih kmetov živelo in gospodarilo. S tem se pa tudi Ljubljana močno poživljuje in povzdigne, ker dobi več prometa. — Tako imamo upanje, da se nam v gospodarskem oziru bližajo boljši časi. Le ene reči pogrešamo: Slovenci imamo premalo podjetnega duha, ako se hočemo povzdigniti na višjo stopinjo omike in blagostanja, ne smemo zanemarjati obrtnosti. Kar je pri nas takih podjetij, imajo jih skoro vse tujei v rokah; Slovenec za to zdaj ali ni imel denarja ali pa tudi srčnosti ne dovolj. Tak podjetnik mora seveda mnogo riskirati, in tega se Slovenec, če je prav bogat, navadno boji. Treba bi nam pa vendar bilo vsakovrstnih večjih tovarn; prvič zato, da bi naše ljudstvo našlo doma zaslužek in se namnožilo, namesto da služi za slugo drugim narodom, kakor se zdaj godi, ko se poda Slovenec v tuje kraje, se tam oženi in potuji, domači rod na Slovenskem pa v številu zaostaja in ne more priti do veljave. Potem pa so nam tovarne tudi zato potrebne, da bi naš težko prisluženi denar ostal doma. Zdag gre vsako leto več milijonov slovenskega denarja v tuje dežele za sukno, platno, kotenino, železnino in vsakovrstne druge izdelke, katere bi mi lahko sami izdelovali in morda še bolje, kakor jih zdaj za drag denar kupujemo. Naša lega je za to kaj pripravna, kajti mi smo bližnji sosedbi Hrvatske, Dalmacije, Bosne, Srbije in Bolgarije, kjer je še prav malo obrtnosti in bi naši izdelki lahko kupcev našli. — Ljubljana in Trst imata pa tudi prav primerno lego za veliko mednarodno trgovino. Zato bi si morali Slovenci vendar že oskrbeti kako izgledno kupčijsko šolo, v kateri bi se izgojevali prihodnji naši veletrgovci. Vemo sicer, da je že marsikdo brez šolske podlage velik trgovec postal, pa to so le izjeme, posebno nadarjene glavice. Naš čas hitro napreduje in brez temeljite šolske podlage skoro noben stan ne more več izhajati. Misel slovenske kupčijske šole v Ljubljani pokladam torej pred duri deželne zbornice kranjske in ljubljanskega zbora; morda se je kdo usmili in jo pobere.

Koroško. — Naučni minister baron Gauč poslal je prošnje koroških slovenskih občin za slovensko šolo celovškemu deželnemu šolskemu svetu v rešitev; ta pa prošnje zaporedoma odbija. To bi bil moral minister že naprej vedeti! — „Beljaška Urša“, po nemško „Deutsche Allgemeine Zeitung“, je izhajala doslej po 3-krat na teden, odslej pa bo izhajala le po 2-krat. — Vojvodina Kranjska posodi letos svoji koroški sosedbi kakih 150 do 200 brambovcev, ker so jih na Koroškem premalo nabrali. — V nemškem mestu Hannover se je ustanovila podružnica nemškega „šulferajna“, ki hoče trositi denar le po Koroškem. Ali je tam kaj nemštvo v nevarnosti? Ali ne skrbi dosti že država za pomnečevanje te slovenske pokrajine? — V Beljaku je skočila v Dravo neka 19-letna dekla, pa so jo rešili; zdaj leži in premišljuje o mrzli dravski vodi. — V Tinjah so 25. in 27. marca slovenski mladeniči predstavljali trpljenje Kristusovo; gledalcev se je vse trlo; predstava je jako ugajala. — V Libuňah pri Pliberku so 2. t. m. pri občinskih volitvah zmagali Slovenci. Živeli!

Štajersko. — V sredo teden opoldne zbrali so se deželni poslanci štajerski in še mnogi drugi odličnjaki v kleti prenovljenega deželnega dvorca na „dejeuneur.“ Povabil jih je bil preuzvišeni gospod deželni glavar grof Wurmbrand. Jedila so bila okusna, vina izborna, družba vesela in zabavna. Deželni glavar delal je kot hišni gospodar „honneur“, napival tu in odzdravljaj tam, ter si s svojo kavalirsko ljubeznivostjo skušal pridobiti marsikatega osebnega spoštovalca tudi mej političnimi nasprotniki. Gospod dež. glavar hodil je odmize do mize, in kamor je prišel, vsprejeli so ga bajé radostno. Konečno je prišel tudi k mizi, za katero so sedeli poslanci slovenski. Imeli so svojo mizo! Deželni glavar nazdravil je tudi njim. Izrekel je svoje obžalovanje, da so slovenski poslanci ločili se od drugih povablencev, ter sedli za svojo posebno mizo. Prigovarjal jim je, naj se čutijo tod domače in naj bodo prepričani, da se varujejo tudi tukaj interesi naroda slovenskega. In še več je povedal gospod deželni glavar. Zagotovil je slovenske poslance, da on in somišljeniki njegovi gledajo na to, da se uvaža vsaka beseda, katero izreče slovenski poslanec, prav zategadelj, ker so Slovenci v manjšini. In prošil jih je še, naj to povedo svojim volilcem, in konečno napil slovenskemu prebivalstvu Štajerske.

Ta napitnica vzbudila je nekoliko presenečenja. Sivolasi poslanec Radey zahvalil se je ginjen gospodu dež. glavarju, na-

glašal, da je potreba dobrega sporazumljenja mej Slovenci in Nemci, in napil jedinstvu in slogi. Ginjenost gospoda posl. Radeya nam je umevna; on sedi že celo vrsto let v deželnem zboru štajerskem in vaju je, da se z zastopniki slovenskega prebivalstva ne ravna posebno prijazno. Ni se torej čuditi, da so ga ginile ljubeznive besede glavarjeve. A tudi na gospoda deželnega glavarja naredil je ta nepričakovani uspeh njegovih besed prijeten utis, tako da je slovenske poslance še jedenkrat ogovoril. Tedaj pa jim je rekel: „Iz mej vas očital mi je nekdo v dež. zboru, da sem, potujoč po Spodnjem Štajerskem, govoril tako, kakor da sem vojvoda štajerski. Zagotavljam vas, da bi se do te časti rad popel, samo da je dosežna. Ali bi bili vi s tem zadovoljni, tega ne vem. Sodim pa, da je to dostojanstvo v sedanjih razmerah nedosežno. Dotični govornik povedal je pa še nekaj drugega; vprašal me je, s kakšnim pravom se vdem „očetovski“. V tem oziru imam jaz svoj razlog. Želim, da bi vsakdo zmatral dež. odbor in dež. glavarja svojim očetom, da bi bil vsakdo prepričan, da misli tu dež. odbor in dež. glavar zanj z očetovsko briznostjo. Deželni zastop se je rodil iz patrijarhalnega načela; uprav slovenska zadruga naziva starejšino očetom. Razven Boga, poznamo sicer v Avstriji samo jednega očeta, presvetlega cesarja, a dovolito mi, da tudi jaz v svojem srcu nosim očetovska čustva do prebivalstva.“

Take „rožice“ je sadil gospod deželni glavar štajerski! Lepa beseda najde zmirom lepo mesto in zato se ne hudujemo, da je ekselencija tako nagovarjal slovenske poslance. Vemo tudi, da ni vse zlato, kar se „inter pocula“ sveti. Toda gospod glavar je takó ostentativno poudarjal svoja očetovska čustva tudi glede na štajerske Slovence, da moramo tudi njegove besede nvaževati kot nekoliko resne. Gospod grof torej govoril je o očetovskih čustvih. Pravi oče ljubi svoje otroke, ljubi vse jednako in skrbi za njih blaginjo, in kaže to pri vsaki priliki tudi z dejanji. Deželni glavar štajerski pa ljubezen in skrb za Slovence? Te lastnosti do sedaj nismo pri njem spoznali, ne spominjamo se, da bi bil on tista izjema v nemškem Gradcu, katera bi kazala prijaznost slovenskemu Spodnjemu Štajerju. Pač pa se spominjamo še dobro, da je bil grof Wurmbrand tisti, ki je pred nekaj meseci v državnem zboru s posebnim govorom pobijati skušal pravice Slovencev, ki je celo se drznil očitati nam protistavljene težnje! Tedaj je on govoril, kakor more govoriti samo očen, ki mrzi pastorko, in zaradi tega zmatramo njegov zadnji očetovski „toast“ za sedaj za gole besede, besede, nič kot besede! „Sl. N.“

Uredništvu poslane knjige. — Obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah. Učna knjiga za obrtne nadaljevalne šole, ob enem priročna knjiga za obrtnike. Spisal dr. Tomaž Romih, meščanske in obrtne nadaljevalne šole učitelj v Krškem. Celje 1892. Založil in tiskal Dragotin Hribar. Cena 1 gl. Po pošti 10 kr. več. — Te knjige se smemo Slovenci razveseliti bolj nego njezna deca krasnih velikonočnih piruhov. Knjiga je neobhodno potrebna našim obrtnikom, katerim jo toplo priporočamo. Pa tudi drugim Slovincem bo koristna svetovalka v vsakdanjem življenju, zlasti kar se tiče menistva t. j. poslovanja z menicami, ki so prišle tudi pri Slovencih precej v rabo, od kar imamo svoje posojilnice. Sestavil je g. pisatelj to knjigo po J. Grubarjevi nemški knjigi, ki se rabi kot učna knjiga na obrtnih nadaljevalnih šolah z nemškim učnim jezikom, vendar je pri tem porabil tudi mnogo lastnih skušenj. O tem pravi pisatelj v predgovoru: „Posebno sem obravnaval menistvo mnogo bolj natanko, kakor je obravnavana ta tvarina v nemški knjigi, to pa zaradi tega, ker se je poslovanje z menicami pod uplivom posojilnic jako razširilo po Slovenskem, in je zaradi tega želeli, da se tudi širji krogi seznanijo z bistvom menistva. . . Tehnične izraze za menistvo sem vzel iz Cigaletove prestave meniškega zakona; kar jih pa nisem dobil v tej prestavi in tehnične izraze za knjigovodstvo sem vzel iz Bartelovega slovarja, le malo sem jih po hrvaški terminologiji skoval sam. Želim, da bi knjiga prav dobro došla obrtnim nadaljevalnim šolam. Častite kolege po Slovenskem pa prosim, da mi blagovoljno poročajo o nedostatkih, ki bi jih imela knjiga; pri mogočem drugem natisu se bodem vsekako oziral na izražene želje.“

Hartleben-ova založnica na Dunaju poslala nam je knjigi: „Illustrirter Führer durch Dalmatien längs der Küste von Albanien bis Korfu und nach Jorischen Inseln“ (Ilustrovani vodnik po Dalmaciji itd.) Knjiga obsega na 142 straneh 49 podob in 6 zemljevidov. — Druga knjiga je: „Illustrirter Führer durch Triest und Umgehung“ (Ilustrovani vodnik po Trstu in okolici); dodani so tudi opisi znamenitejših krajev na Goriškem, v Istri, v Kvarneru, pontebška železnica, iz Ljubljane po Gorenjskem na Koroško, itd. Na 148 str. je 57 slik in 9 zemljevidov. — To sta izborna sestavljeni knjigi. Kdor potuje po svetu, kupi naj si poprej Hartlebenove vodnike, katerih je mnogo za razne kraje sveta. Dobé se v vseh boljših knjigarnah.

Poslanica *)

Cerkno, dne 27. marca 1892. — V štev. 12. „N. S.“ vnesel se je bivši g. župan in računodajalec ter mogočno pobijal „neresnična“ poročila dopisnika v štev. 9.; da se pa mož, kateri se tako nedolžnega dela ter le na druge zvrčava vso krivdo, bolje spozna, podamo sledeče v pojasnilo:

G. P. huduje se, kakó da more dopisnik njemu prejšnja poročila predbacivati ali sploh le misliti, da je z njimi v kaki zvezi. G. P., preberite še enkrat oni dopis in prepričate se, da o tem ne stoji tam niti besedice.

Res je, kar trdi dopisnik, da računi za l. 1891. še niso rešeni in čuditi se moramo, kakó da si upate s tako trditvijo na dan. Kdaj pa so se rešili oni računi, za katere na dan seje še ni bilo potrebnih podatkov? ali ste jih rešili morda sami? Kaj pa z zapisnikom? Bóдите uverjeni, da se zapisnik natanko pregleda, da bo v njem nespremenjeno to, kar in kakor seje v seji obravnavalo.

Gledé pomot v računih cerkljanske občine bo dovolj jasno, da se ognemo dolgu dokazovanju in računov, da podamo, kar je v proračunu za l. 1891. črno na belem, da ima namreč naša občina „kot dolg povrniti županu gl. 872.78 z obrestmi po 5%“, v denarničnem dnevniku l. 1891. pa stoji pod dohodki vpisano „gotovine ali ostanka prejšnjega leta gl. 237.91.“ Ako g. P. ti dve številki primerja in sešteje, dobi ves drugi znesek nego je oni, za kojega se on tako trdovratno poteguje, in opustil bi bil vse dokazovanje in nepotrebno pisarijo ter skesano rekel: „mea culpa, mea maxima culpa“. Nepotrebna pa je Vaša trditev, da je te pomote kriv gospod sestavljavec Vaših računov, ker ravno na istem mestu sami priznate, da računski dnevnik od Vas ni bil pravilno sestavljen in ni vsega obsegal. Ako bi Vi kot reden župan, kakersnega se delate zdaj, vedno vse po redu vpisovali in imeli občinsko blagajno v redu, bi se Vam kaj takega ne moglo pripetiti.

Popolnoma neosnovana pa je Vaša trditev, da so šli „mladi“ k deželni računarnji z namenom, da Vam račune pridržijo itd. Pred volitvijo izrekli ste, da ne prevzamete več županske časti ter da Vam ni nič ležeče na tem, naj je župan kdorsibodi, Vam da bode moral takoj izplačati nad gl. 5.000, katere da imate Vi založene. Bolj nevedni so kar smreli nad tako svoto ter popraševali, kje vzeti toliko denarja v povrnitev, in zopet, kdo bode v bodoče toliko zalagal kakor g. P.? Zavednejši pa so dvomili nad tolikim dolgom pri županu, saj plačujemo velike občinske doklade. To je napotilo imenovane „mlade“ do deželne računarnje, kjer so pozvedeli, da ima cela županija, t. j. vseh 12 kat. občin skupaj, le gl. 1724.32, torej ne gl. 5.000 dolga; pozvedeli so tudi „pomoto“ cerkljanske občine, in ravno tako govorili so vedno ti „najhujši agitatorji“; ako pa jih kdo ni prav umel ali umeti hotel, temu niso oni krivi.

Vaša trditev g. P., da je starešinstvo in med njimi prvi g. A. S. Vaš predlog zastiral pregledovanja računov zavrnilo, da je to namreč nepotrebno delo, ker je isto račune vselej natanko pregledalo, ni resnična, in Vi hočete edino le g. A. S. dolžiti, kakor da je Vaš pristaš. G. A. S. rekel je: „Dobro, izvoli naj se dotični odsek, ali jaz sem premalo izveden v teh rečeh, zato volijo naj se drugi“; predloga pa on nikako ni zavrnil, zavrgla ga je druga večina starešinstva, ki je bila vsled nevednosti in prijateljskih razmer popolnoma v Vaših rokah; Vi ste dobro poznali svoje može in vedeli, komu stavite predlog, kateri je bil le pesek v oči.

Gotovo Vam je neljubo, da se je ta Vaša pomota raznesla v najzadnje kote po občini, toliko neljubša pa je Vam javnost po časnikih; tudi mi se strinjamo s tem, da treba domače reči doma obravnavati, a da se to ni zgodilo, krivi ste edino le Vi. Zakaj ste nekatere občinarje, kateri bi bili radi znali za Vašo pomoto ter so v ta namen prišli do Vas dne 19. julija in 2. avg. t. l., odpravili vedno s praznimi izgovori; a videči, da se s praznimi obljubami motiti ne dajo, odgovorili ste jim dne 4. avg. t. l.: „Sklenil sem, da Vam ne dam, kar zahtevate in norec bi bil, kazati vam račune zdaj, ko imam že odobrene od deželnega odbora“. Vaši nazori g. P. so tedaj: Plačaj, kar seti naloži, dovoljeno pa ti ni vedeti, čemu in zakaj si plačal, še manj pa vtikati se v moje „pomote“. Da bi dobili imenovane račune v pregled, vložili so nekateri občinarji dne 8. avg. t. l. prošnjo do sl. deželnega odbora, da slaynoisti prisili g. P. pokazati zahtevane račune in dati pojasnila; do danes ostala pa je ta prošnja nerešena in najbrže tudi zastoj rešitve pričakujemo. To je tedaj uzrok, da je marsikaj prišlo v javnost, kar bi se ne bilo zgodilo, ako bi bili Vi našim opravičenim zahtevam ugodili.

Čudimo se Vaši izjavi glede razdelitve in odškodnine občinskih pašnikov, da namreč niste primorani o tem nikakih računov predlagati. Mi pa mislimo, da ste obvezani predložiti jih obč. starešinstvu in tudi nam udeležencem, koji smo bodisi odškodnino plačali ali prejeli, in bodemo jih tudi vsakako zahtevali. Da ste Vi g. P. iz svojega kaj založili za to odškodnino, dvomimo, ker

znano nam je, koliko so stranke imele plačati ali prejeti; vemo tudi, koliko so plačale in prejele. Da se pa Vaše vzgledno poslovanje bolje označi, navedemo tukaj ravno v tej zadevi par slučajev: Dne 13. marca t. l. prejel je neki posestnik od Vas izdano terjatev, po kateri ima plačati v zadevi razdelitve obč. pašnikov in sicer:

kot se zastalo odškodnino . . . gl.	— 43
od prigrajale	6.—
razdelitvenih stroškov	1.—
obresti po 5 %	1.11

skupaj . gl. 8.54

Ravno ta posestnik ima Vašo lastnoročno pisano pobotnico z dne 16. maja 1890. štev. 341/2, kjer potrjuje, da Vam je že izplačal tirjani znesek in sicer:

kot zastalo odškodnino . . . gl.	— 43
od prigrajale	6.—
letne obresti	2.56

skupaj . gl. 8.99

G. P. Vi ste res kaj dober upnik! 16. maja 1890. l. bilo je obresti gl. 2.56, a 13. marca t. l. samo še 1.11; da ste počakali z Vašo terjatvijo še 2 leti, bi gotovo ne bilo nobenih obrestí več.

Drugi posestnik prejel je tudi dne 13. marca t. l. terjatev za znesek g. 37.54 kot zastalo odškodnino in obresti, ima pa tudi od Vas izdano in lastnoročno pisano pobotnico z dne 16. svečana 1886. za znesek gl. 124.65½, da je namreč vso terjatev ob enem plačal. Enakih slučajev navedemo lahko še več ter vse z Vašimi pobotnicami ali pričami dokažemo.

Kaj pa k temu porečite g. P.? Zopet pomota, povsod in vedno same pomote, katere pa nam davkoplačevalcem niso nič kaj prijetne.

Da pa za to delo niste imeli najmanjše odškodnine, krivi ste sami, ker niste koj takrat plačila zahtevali, in temu se res čudimo. Zdag pa odločno tirjamo, da dotične spise in račune vročite, bodisi izvoljenemu odseku, ali pa nam udeležencem. Bodite tudi uverjeni, da vsi z veseljem pozdravimo trenotek, kadar Vi z Vašim sinom odstopte od vseh neplačanih del in opravil v občini naši.

Dalje pišete, da Vas bode veselilo, ako se posreči odseku to stvar kmalu izvršiti in uknjižbo izvesti. Za kaj pa tega niste že Vi storili? Znano nam je, da tuk. c. k. sodišče Vas je že strogo sililo, da se uknjižba izvrši; tudi se je baje ravno po Vašem nasvetu že pred leti volil v ta namen odsek iz starešinstva, koji pa se je zopet preživel z Vašo uknjižbo vred; imele so tudi posamezne stranke sitnosti pri sodišču zaradi tega in ako zdaj ne pojde gladko, kakor bi se bilo lahko izvedlo ob svojem času, krivi ste Vi sami, ne pa letos voljeni odsek.

Vaš nasvet, da naj dopisnik in stranka njegova obrne svoj trud v zboljšanje občinskih razmer, je dober, a da bi mogli v 3 letih, za kar so izvoljeni, popraviti Vašo zamudo 20 let, kaj takega bi ravno Vi ne smeli zahtevati.

Glede na nekatere volilce in najhujše agitatorje, moramo omeniti, da je bilo agitovanje „mladih“ povsem pošteno, ter si tudi zmagé z enakimi sredstvi, kojih se je posluževala Vaša stranka, ne želimo.

Obljube naše pred volitvijo izpolnimo lahko vse s tem, da vestno opravljamo prevzeti posel, ako ravno pri sedanjih manjšini ne bode mogoče tako, kakor bi radi. Radovedni smo pa, kako bi se Vam in stranki Vaši godilo, da volilci Vaši terjajo, kar ste jim pred volitvijo obilo obljubovali; ravno te obljube bodo se prej ali pozneje nad Vami maščevale.

Kot dodatek prejšnjemu dopisu dostavljamo, kar ste sami rekli pred zbranim starešinstvom, da, ako bi mi vedeli, bi lahko še več in hujših pomot dobili v Vaših računih. S tem sami priznavate, da nimate vsega v redu ter se norčujete ne le s svojimi volilci, marveč tudi starešinstvu Vaše stranke podkitate krivico, ki se godi davkoplačevalcem z Vašimi pomotami; ono pa k temu molči in Vas še zagovarja.

Ker pa se delate v Svoji izjavi takó miroljubni, čemu tedaj v pretečenem letu, ko ste bili še župan in tudi še v tekočem, toliko izgredev in prav od one stranke, kateri se Vi s takim ponosom pristevate? Ni bila li tudi Vaša dolžnost, skrbeti za potrebni red in mir? Ni nam znano, koliko ste Vi v zvezi s temi izgreduki, znano pa nam je, da so se prav v Vaši hiši in od Vaše družine ti izgreduki ščurali, za kar, ako treba, Vas spričami poslužimo. Ako nečete, da pridejo v javnost Vaša in Vaše stranke vsakovrstna dela, bila je Vaša naloga, ta zabraniti in ne jih storiti.

Marsikaj bi Vam še radi povedali, gradiva in za to potrebnih dokazov nam me manjka, toda zadostuje naj to; tudi o teh stvareh ne govorimo več z Vami po tem potu. Ako pa Vas še kaj mika, radi Vam odgovorimo na drugem mestu. Upamo, da konečno ljudstvo spozna po Vaših delih in Vašem poslovanju, v kakega moža stavilo je celih 20 let svoje zaupanje.

Zdag, ko je prepozno, Vam ne pomore nobeno zavijanje in umijanje, v naših očeh ste in ostanete „črni“. (Sledi 8 podpisov).

Dostavek uredništva. O teh homatijah ne sprejmemo več nikakega dopisa niti poslanice. Naši prostori so preskromni za enake dolge razprave, radi katerih je po pravici nejevoljna večina naših čitateljev. Da smo to poslanico lože priobčili, dodali smo današnji številki prilogo.

*) Za spise pod tem naslovom uredništvo ne sprejema odgovornosti.

šal zdaj, ko je obral že vse mogoče žepa, pa Avstrijo „napumpat“ za kak milijonek.

Rusija. — Finančni minister Višnegradskij je bil nevarno zbolel; po prizadevanju profesorja dr. Zaharčina iz Moskve je pa nekoliko že okreval. Višnegradskij odpotuje na tuje, da spremeni zrak. Tudi minister Gier s je nevarno bolan; napadate ga mrzlica in slabost.

Domače in razne novice

„Nova Soča“ bo izhajala odslej vsak petek v dveh izdajah. Prva izide po navadi točno opoldne; dobijo jo naši naročniki v Gorici. Druga izdaja pa izide ob 3½ popoldne in bo namenjena za naročnike zunaj Gorice. Ako kdaj slučajno poide ena ali druga izdaja, pridržujemo si pravico, da razpošljemo manjkajoče številke od tiste izdaje, ki bo pri rokah.

Naročnik in čitatelj: Vesele velikonočne praznike!

Pridne plačevalce odvežemo dolžnosti, da bi se nam zahvalili za to voščilo; onim pa, ki so z naročnino na dolgu, dajemo prosto, da nam takoj po prejemu današnje številke lahko pošljejo svojo zahvalo po — poštinih nakaznicah.

Uredništvo in upravnništvo.

Današnja številka ima dve strani priloge, da smo mogli ustreči poslaničarjem iz Cerkna brez škode za drugo gradivo. Upamo pa, da gospodje odslej ne bodo več nadlegovali nas in naših čitateljev z enakim berilom. Več nego smo sprejeli doslej nihče ne more zahtevati od nas.

Dasi smo dodali prilogo, vendar tudi danes nismo mogli nadaljevati s članki „Bodi jasno!“ Doslej smo se le branili proti napadom, a prav za potrebo bi morali tudi mi stopiti v ofenzivo ter povedati, kar je kdo zaslužil. V kolikor so nas gospodje v tem oziru sami izzvali, storimo svojo dolžnost v prihodnji številki.

Osebnostne vesti. — Preč. g. Blaž Grča, župnik v Čepovanu, dobil je župnijo v Šempas, kamor se preseli o sv. Juriju.

— Visokorodni gospod Franc grof Coronini dobil je kot predsednik komisiji za pogozdovanje Krasa za pokonežno grofovino gorisko-gradiščansko najvišje priznanje.

Gosp. Hrabroslav Volarič, učitelj v Kozani, znani naš skladatelj, nastopi s 1. majem učiteljsko službo v Devinu.

— Gosp. Franc Pitamic, kancelist v Cerknem, pride v enaki lastnosti v Ajdovščino.

Drobne novice. — Naš rojak g. Ant. Trebše s Srpence odprl je v hiši lesnega trgovca g. Jož. Hvala, proti Soškemu mostu št. 12., novo gostilnico. Ob enem ima v zalogi optične izdelke, kakor očala, drobnogleda, daljnogleda, pa tudi toplovere, zrakomere in drugo enako blago. Priporočamo ga naklonjenosti svojih čitateljev.

— Podmelska Čitalnica bo imela velikonočni ponedeljek veselico z dvema igrama, petjem in deklamacijo. Ponovi se znana igra „Stari Slovani“ v petih dejanjih. Natančnejši spored sledi niže.

— Marsikatero dize, ki nam dohajajo z dežele, moramo prepisovati edino zato, ker so malomarno pisani, da jih more prav čitati le oni, ki dobro poznajo jezik. Da nam ne bo treba takega neprijetnega dela, prosimo svoje gg. dopisnike, da bi pisali razločno, črke pravilne in le na eno stran papirja. S tem nam delo mnogo olajšajo.

— Slovensko učiteljsko društvo za koperski okraj v Dolini postavi svojemu bivšemu članu učitelju Valentinu Preložniku nagrobni spominek na goriskem pokopališču.

— Pevsko in bralno društvo na Opčinah priredi 1. maja veselico. — Isti dan bo imelo veselico tudi škedenjsko pevsko društvo „Velesila“.

— Praznični Listi objavili so zadnje dni iz pera državnega poslanca Eima dva članka o primorskih zadevah. Posl. Eim je dobro poučen o naših razmerah. Prav je, da češki narod nekoliko več izve o njih.

„Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ začne s 1. majem svoje delovanje na podlagi prenovljenih pravil, ki so bila po dolgem času in mnogem trudu srečno potrjena 5. t. m. Naše društvo bo s 1. majem imelo vse pravice okrajnih bolniških blagajnic; njegovi udje ne bodo primorani biti udje imenovanih blagajnic. Slovenski delavci so komaj čakali, da se naše podporno društvo preosnuje, kajti doslej morajo plačevati na dveh krajih, na redno in gotovo podporo računijo pa le pri našem društvu. Zdj se jim želja izpolni; zato bi bilo želeli, da bi čim prej pristopili k temu našemu društvu vsi slovenski delavci v Gorici, da bo krepko in močno. Vsak ud naj gleda, da pridobi društvu novih udov, kar bo tudi njemu samemu v korist, kajti čim krepkeje bo društvo, toliko več koristi bodo imeli udje od njega.

V zadnji odborovi seji danes teden je bilo izbranih mnogo udov zaradi nerednega plačevanja. Ker bodo morali vsi udje poravnati svoje stare račune, ako bodo hoteli ostati udje prenovljenemu društvu, treba je, da vsak družstvenik še ta mesec spravi

svoje reči v red, sicer zgubi do novega društva vse svoje stare pravice. Ako bo hotel potem kdaj pristopiti k novemu društvu, izkazati se bo moral z novim zdravniškim spričalom in vrha tega poplačati stari dolg; ako pa je kdo star nad 45 let, ne bo več sprejet v novo društvo. Zato naj vsakdo pazi, da ne zgubi svojih dosedanjih pravic!

Dolgo časa se je zavlekla preosnova našega društva — od decembra l. 1890.; trikrat je moral odbor predložiti pravila, a konečno je moral izpustiti celó določbo o društveni zastavi, ki marsikje takó silno bode v oči. Za zastavo je moral odbor še posebej prositi ter priložiti barvan obris zastave. Na primerne korake društvenega predsednika dr. A. Gregorčiča bila so potem v par dveh potrjena pravila in — zastava. S tem je srečno doživelo dan prerojenja naše vrlo podporno društvo, katero naj cvete in raste tudi na novi podlagi!

Politično društvo „Sloga“ je imelo v ponedeljek svojo tretjo sejo, katere so se udeležili vsi odborniki razun enega, ki ni mogel priti zaradi posebnih zadržkov. Seja je trajala nad dve uri. Izmed točk, ki so bile na dnevnem redu, omenjamo naj le denarničarjevo poročilo, ki kaže od 24. septembra (torej v dobri polovici leta) za učne zavode 2181 gld. 93 kr. dohodkov; politično društvo pa je prejelo 63 gld. 11 kr. udnin. Zadnji dohodek je jako skromen, ker udov ima društvo veliko. Zaradi tega dobé gg. poverjeniki imenik udov svojega področja s prošnjo, da zaostale udnine potrjujejo. Kdor ne plača, se iz društva izbriše. Upamo pa, da takih ne bo mnogo, saj donesek 50 kr. ni velik, društvo pa je velike važnosti za slovenski narod na Goriskem. — Odbor je s posebnim veseljem vzel na znanje poročilo o redno dohajajočih doneskih za učne zavode. Bog živi prijatelje naše nježne mladine v Gorici.

Ženska podružnica sv. C. in M. v Gorici obdarovala je 12. t. m. otroški vrtec v Pevmi z velikonočnimi „žegničicami“. Obdarovanih je bilo 65 otročev; veselje med mladino je bilo veliko. Pred obdarovanjem je bila majhna skušnja; otročiči so lepó odgovarjali iz nazornega in krščanskega nauka, lepó molili, deklamovali in peli. — Velikonočne hlebčke daroval je pek gosp. Trampuž v Gosposki ulici. Bodi mu tem potom izrečena presrečna zahvala za veliko veselje, katero je naredil s svojim lepim darom naši nježni mladini. Očitna hvala pa tudi ženski podružnici, ki takó lepó skrbi za nedolžno veselje naših otročev.

Ustajenje bo v goriskem mestu v naslednjem redu: V soboto popoldne ob 5. uri v prvostolni cerkvi, svirala bo mestna godba; ob 6. uri sv. Ignacija na Travniku, udeleži se je tudi del vojštva; ob 7½ na Placuti, pri sv. Roku in pri oo. kapucinih, zadnje se vsrjo v mraku med razsvetljavo; ki poveljuje lepo slovesnost. V nedeljo zajutra ob 6. uri bo ustajenje na Kostanjevici, katerega se navadno udeležuje obilno ljudstvo.

Postne propovedi imeli smo v Gorici po navadi prejšnjih let: italijanske po trikrat na teden v prvostolni cerkvi, slovenske ob petkih v cerkvi sv. Ignacija in stolni cerkvi, nemške prve tri dni velikega tedna pri sv. Ignaciju. Zadnjih se je udeležilo posebno veliko razumnistva. — Nocoj ob 7. uri bo slovenska propoved pri sv. Ignaciju.

Dopolnilne volitve v mestno starišinstvo gorisko so razpisane in bi se imele vršiti za III. razred 24., za II. 27. in za I. 31. maja. Nadejamo se pa, da visoka vlada prekucne ta sklep, ker z ozirom na določbe §. 37. mestnega statuta ni več mogoče, da bi se dopolnilne volitve postavnim potom mogle vršiti imenovane dni. Omenjeni paragraf določuje namreč, da volilni imeniki morajo biti razporejeni na primernem mestu vsaj skozi štiri tedne na ogled vsakteremu (tudi nevolilcu), da osem dni se ima odločiti kot neprekoračljiv rok za uroke proti volilnim imenikom, da najkasneje v šestih dneh po preteku tega roka mora starišinstvo rešiti vlozene uroke (rekurze) ter da osem dni pred volitvijo se ne sme nič več preminjati v imenikih. Z razglasom z dne 13. t. m. št. 1639. naznanilo je gorisko županstvo, da so volilni imeniki razporejeni od 14. aprila do 11. maja ter da do 11. maja je treba vložiti uroke. To je proti mestnemu statutu, kajti rok za uroke začne teči se le po štirih tednih, skozi katere so bili imeniki razporejeni, torej v našem slučaju od 12. do 19. maja. Mestno starišinstvo ne more tedaj rešiti utokov pred 20. majem, in ker osem dni pred volitvijo se ne sme nič preminjati v imenikih, ne more biti volitev v III. razredu, ki voli prvi, pred 30. majem, kajti 29. maja pride letos na nedeljo. To se bo zdela komu malenkost, ki pa zadošča, da se volitve radi pomankljivosti v obliki ovržejo. Pomisliti je, da ta postavni ugovor proti volitvam bi dobro služil slavnemu magistratu, ako bi ne zmagal. Z dosedanjim naredbo gledé na bodoče dopolnilne volitve v mestno starišinstvo je za to poskrbljeno, da sedanjim starišinom ne bo treba (radi bodočih gotovih rekurzov proti volitvam) tako kmalu zapustiti mestnih sedežev, če tudi bi propadli, in da bi toliko lože zmagali pri drugi dopolnilni volitvi, ker zalibog, da mnogi volilci bi, siti vednega voljenja in lovljenja, ne šli v drugič volit. —

Pa še drugo postavno določbo prezrl je pri tej priliki naš slavní magistrat. Navedeni paragraf mestnega statuta določuje namreč, da tiskano naznanilo o razpoloženju volilnih imenikov naj se nabije na mestne zidove ter dopolnje hišnim posestnikom, da obvestijo o tem svoje stranke.

V našem slučaju so mestni zidovi sicer dobili naznanilo, ne pa hišni posestniki, kolikor nam znano. Tudi ta okoliščina bi lahko neugodno uplivala na veljavnost dopolnilnih volitev. Opozarjamo na to one, katerim je čuvati, da se mesto postavno upravlja, po določbah mestnega statuta. Če mestno tajništvo ne pozna mestnega statuta, naj ga poznajo vsaj oni, ki so postavljeni tajniku in starišinstvu za nadzornike.

Iz nasprotnega taborja. — Goriski „Gabinetto di lettura“ („Bralno društvo“) je imel v postu koncert na korist „Legine“ podružnice. Čistega dobička je bilo 200 gld. To bodi prijateljem slovenske mladine v Gorici spodbudilo, da ne opešajo v požrtovalnosti.

— „Corriere“ misli, da bodo odslej pisma za Piedimonte morala redno dohajati v našo Podgoro, ker se je vtihotapilo ono ime celó v knjigo, o kateri govorimo na drugem mestu. To bomo še le videli! Kar takó tihotapski si ne damo polasčevati slovenskih krajevnihih imen.

— „Corriere“ že čez eno leto vsakih nekaj časa prinaša zaznanke o doneskih za „Legio“ pod geslom: „Vedi, odi e taci“ (Glej, poslušaj in molči). Kaj neki to pomeni?

— Isti „Corriere“ od veselja poskakuje radi znane zadeve Spinčičeve. Ploskati in vriskati k temu koraku visoke naše vlade je dovoljeno, grajati pa se ne sme. — Še posebno pa se veseli zato, ker je bil izvoljen za deželnega odbornika dr. Laginja in ne Spinčič, ki se je bil lani odpovedal odborništvu, in pravi, da vsi udarci zadnjih dni morajo biti nekaj Sedan (mesta, kjer so Nemci hudo potokli Francoze l. 1871.) „per l'illustrate prete politican-te“. — Toda „Corriere“ se zelo moti. Spinčiču se ni treba bati za prihodnost; toliko, kolikor potrebuje, mu njegov narod že dá, saj je tudi onjemu — vse žrtvoval. Da je bil v deželni odbor izvoljen dr. Laginja, zgodilo se je tudi po želji Spinčičevi.

Leto 1892 se ne kaže nič kaj prijazno goriski duhovščini, kajti 13. t. m. sta bila pokopana že 14. in 15. izmed duhovnikov in redovnikov, ki so umrli letos v goriski nadškofiji. Posebno čas zadnjih osem dni je bil v tem oziru jako neugoden. V petek 8. t. m. je umrl Franc Goljevšček, župnik v Batujah, v 43. letu življenja; v nedeljo 10. Anton Grusovin, vikar v prvostolni cerkvi v Gorici, v 61. letu; v ponedeljek 11. v Cerknem ob 7. zajutra Anton Šelak, vikar v pokoju, v 66. letu; ob 7. zvečer pa Jožef Jeram, ondašnji dekan, v 78. letu svojega življenja. — Za gorisko nadškofijo, ki ne šteje mnogo duhovnikov, je ta mrljivost nenavadno velika. Začetkom tekočega leta je bilo v vsej nadškofiji duhovnikov v dušnem pastirstvu 251, v drugih službah 31, v pokoju 44, brez službe 6, skupaj 332. Če doštejemo tem še 24 redovnikov, dobimo sicer število 356, katero pa vendar ni v pravi razmeri s 15 umrlimi v treh mesecih in pol. Naj bi bil vsaj ostali del leta naši duhovščini bolj prijazen kot dosedANJI.

Radodarni doneski. — „Nova Soča“ precej občuti bližajočo se Veliko noč; naročniki najbrže pridno pekó „žegnance“, pogače, „minihe“, potice in kolače, zato so zadnje dni pa na nas popolnoma pozabili. No, morebiti bo po praznikih bolje. — Tudi „Slogini“ učni zavodi trpé nekoliko škode zaradi velikonočnih potic in „žegnanc“, vendar so došli zadnje dni naslednji darovi: Franc Komel v Krombergu nabral je med delavci „pri likofu“ v žagi visokor. Alfreda grofa Coronini-ja 3 gld. 54 kr. To je prvi enaki dar iz Kromberga. Hvala rodoljubnim delavcem in nabiratelju. — Jož. Pavlica v Rihembergu je poslal 4 gld. 22 kr., katere je nabral pri častitajnu županstva gosp. nadučitelju Ponizu za podeljeni zaslužni križec. — Jakil Fr., trgovec v Gorici, 1 gld., Fr. Leban v G. 2 gld.; J. J. 2 gld. — Mikl. Kocijančič, župnik v Ročah, 3 gld. 80 kr.

Presrečna hvala vsem dobrotnikom naše prelube mladine v goriskem mestu!

Prof. Spinčič došel je v torek v svojo ožjo domovino v Kastav. Glas o njegovem dohodu zbral je silne množice naroda, ki ga je dočakal z oduševljenimi živio-klici in z gromenjem možnarjev.

„Triester Zeitung“ je glasilo tržaške vlade. Kakor nam ta doslej še ni bila prijazna, takó je tudi z njenim glasilom; iz njega spoznavamo srce in obisti merodajnih tržaških krogov v znani rumeni hiši pri morju.

V soboto se je ta list spravil na „radikalizem med jugoslovani“ v obliki dopisa z Dunaja (?) Članek je v zvezi s Spinčičevim odpustom in ima očiten namen: spravljati ob dobro ime poštene in povsem zakonite težnje južnih Slovanov. Združenje Dalmacije s Hrvatsko, kamor v resnici tiče, česar niti naša ustava ne zanika, in celó „Združena Slovenija“ je skrbni tržaški tetki že tak greh, kateri bi utegnel državo pahniti v nove državopravne krize. Zakaj neki? Pravične želje se lahko izpolnijo pravičnim,

ustavnim potom, samo — dobre volje je treba, a te najmanj zapazimo v tržaški rumeni hiši. „Triesterica“ naj si blagovoli vzeti na znanje ta odgovorček.

Ko je bil ta sestavek že stavljen, prešli smo zadnji „Edinost“, ki se na uvodnem mestu obširno bavi s „Triesterico“; mi podpišemo članek v „Ed.“ od prve do zadnje pike.

Zagrad (ali Sagraado, od kar je po laščen) je vedno bolj priljubljeno zdravilišče. Vsako pomlad prihaja iz daljnih krajev mnogo tujcev v Zagrad iskat zdravja. Tudi zdaj je tamkaj obilo tujcev, ki bivajo v hotelu Vittoria. — Zaradi tega bodo baje Zagradci prosili deželni zbor, da bi se tudi Zagrad proglasil kot zdravilski kraj, kakor je storil z Gradežem ob morju. S takó postavo bi zagradjska občina dobivala novih dohodkov od taks, katere bi morali plačevati tujci.

„Prvaški Sokol“ vabi svoje p. n. člane v ponedeljek 18. aprila ob 3. popoldne k običnemu zboru. Spored: 1. Nagovor staroste 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Razni nasveti. 5. Vobitev novega odbora. K obilni udeležbi uljudno vabi z bratskim klicem „Na zdar!“ Odbor.

„Podmelska Kmetička Čitalnica“ priredi velikonočni ponedeljek dne 18. aprila 1892. veselico s sledečim sporedom: 1. Petje: „Gospodov dan“ — H. Volarič. 2. Deklamacija: „Velikonočna“ — S. Gregorčič. 3. Petje: „Pomlad“ — H. Volarič. 4. Igra: „Bob iz Kranja“. 5. Petje: „Pozdrav“ — I. Laharnar. 6. „Stari Slovani“ — igra v petih dejanjih. 7. Petje: „Slavjanka“ — S. Carli. (Opazka: Med 5. in 6. točko nekaj daljši prenehljaj — eventuelno tombola). Začetek točno ob 7¼ urah zvečer. Vstopnina 20 kr. K obilni udeležbi uljudno vabi. ODBOR.

Pomladni glas, posvečeni slovenski mladini, II. zvezek. Uredil Anton Medved. V Ljubljani. Založil Cirilski. Tisk „Katal Tiskarne“ 1892. Cena 20 kr.; lično vezanemu iztisu 30 kr.; po pošti 5 kr. več. — Slovenci jako pogrešamo dobrih spisov za mladino; le redko izide kaka dobra knjiga, katero moremo brez skrbi izročiti našej nježni mladini. Knjižica pa, katero smo gorí naznanili, ustreza na vse strani dobremu spisu, kateri more mladina s pridom prebirati. Knjižica obsega na 100 straneh mnogo jako zanimivega in poučnega berila; zunanja oblika je jako ukusna. Zeleti bi bilo, da bi vsaka šola imela po več iztisov te knjižice. Dodani sta dve igri „O svetem Miklavžu“ in „Kdor ne uboga, ga tepe nadloga“, ki sta pripravni za naše „božičnice“. Priporočamo to knjižico kar najtopleje.

„Amerikanski Slovenec“ je po kratkem prenehljaju začel izhajati pod uredništvom duhovnika Jos. Buha. Oblika je poprejšnja, na štirih velikih straneh s šestimi razpredeli. Svoj dom je pa prenesel iz Cikaške se bolj proti severozahodu v Tower, države Minnessotta. Cena je 6 gld. za Evropo 2½ dolarja za Ameriko. Denar je pošiljati pod naslovom: V. Rev. Jos. F. Buh („Amerikanski Slovenec“) Tower, Minn., St. Louis Co. U. S. America. — Izdajanje in tiskanje slovenskega časopisa v onem tujem svetu gotovo ni lahka reč; zato zasluži to rodoljubno delo vsestranske podpore. Prva številka po prenehljaju je izšla 4. marca; mi smo jo prejeli 22. marca. — Tisk motijo premmogi tiskarski pogreški, kar se pa počasi odpravi, ko se stavci in novi urednik bolj privadijo svojemu poslu.

Ponarejen denar. — V zadnjem času se zopet mnogo govori o ponarejenem denarju. Zapri so več menjalcev in celó ponarejalcev takega denarja. V goriski ječi čaka glavne obravnave tiček, ki je takó dobro ponarejal petdesetake, da jih more spoznati le tak človek, ki ima enak papir vedno po rokah. V St. Petru na Kranjskem so baje zapri več menjalcev takega denarja, med katerimi so bili tudi nekateri Goričani. — Iz bližnjega Vidma poročajo, da so na tamošnji pošti prejeli že tri ponarejene bankovce po 10 lir. Sploh pa so glavne delavnice krivega denarja uprav na Laškem. Zato pozor!

Rohseidene Bastkleider fl. 10.50 per Robe und bessere Qualitäten versendet porto- und zollfrei die Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. **Gloria-Seide** — 120 cm. br. für Staub- und Regennmäntel. (5)

UČENCA čvrstega, poštenega, veččega slov. in italj., oziroma nemšk. jezika sprejem v svojo prodajalnico s papirjem in šolskimi knjigami. Ant. Jeretič v Gorici.

Naznanilo.

Udano podpisani usoja si naznanjati Slavnemu Občinstvu v mestu in na deželi, da ima v svoji zalogi poleg svojega glasovitega **goriskega piva** tudi izvrstno pivo iz **Farrah** na Štajerskem in ono iz **Silbereck-a** na Koroškem v sodčih in steklenicah po zmernih cenah. Zaradi tega se toplo priporoča za naročila, katere izvrši z največjo skrbnostjo in točnostjo.

S spoštovanjem udani **F. Larisch.**

Anton Trebše
Proti Soškemu mostu št. 12 v GORICI
naznanja
da je v četrtek 14. aprila odprl
novo gostilnico
v hiši lesnega trgovca gosp. Josipa HVALA.
Priporoča se svojim rojakom, da bi
ga blagovolili počaščevati z obilnim obiskom.

Odvetnik
dr. Matej Pretner
si usoja naznaniti, da je odprl svojo
odvetniško pisarno
v TRSTU
vla Carintia, št. 9. I. nadstropje.

NA
Travniku
št. 21
pri urarju
Ernestu Hübel-u
se izvrši vsaktera poprava ur za samih
kr. 70 kr.

Tinktura za želodec,
katero prireja GARRIJEL PICCOLI, lekarna
pri angelju v Ljubljani,
Dunajska cesta, je mehko,
učinkovito delovanje prebav-
nih organov ureja, krepi
sreostvo, krepi želodec
ter pospešuje telesno
odprtje. — Razpošilja jo iz-
delovatelji v zabojčkih po 12
in več steklenic, Zabojček z 12
stekl. velja gld. 1.36, z 55
stekl., 5 kg. teže, velja gld.
5.26. Poštino plača naroč-
nik. Po 15 kr. stekleničico
razprodajajo lekarnice.

Kos 35 **Sargovo zdravniški preiskano** Kos 35
zobno čistilo
KALODONT
Na prodaj pri lekarnjih i dišavniciarjih

Opeke iz cementa
Podpisane sem o svojem času nazna-
nil svojo opeko iz cementa; priporočila jo
je „Nova Soča“, na goriški razstavi pa
je bila odlikovana ter dobila častno pri-
znanje.
Opeke so naslednjih vrst:
Št. 1. stane 1 opeka 11 kr.; 1 kvadr.
meter pokrije 10 opek; krije se lahko strmo
ali splošno, kakor s korci; 1 kos tehta
370 gramov.
Št. 2 stane 10 kr. kos, na 1 kv. m.
jih gre 15; ker je to dvojnata kritba, stane
1 met. 40 kr. več.
Št. 3 stane 6 1/2 kr. kos, jih gre 20
na 1 kv. m.; izdelane so po domačem na-
činu.
Št. 4 štirivoglate ploče za tlak so takó
močne, da težak voz lahko vozi po njih.
Stanejo 25 kr. kos in jih gre 10 na 1 kv.
m.; 1 ploča lehta 750 gr.
Št. 5. Šestrovoglate ploče za tlak; sta-
ne 25 kr. vsaka in jih gre 12 na 1 kv.
m.; vsaka tehta 650 gr.; barvane 2 kr. več.
Št. 6. Vodovodne cevi iz cementa, v ka-
terih se ohrani voda najbolj zdrava in
mrzla. 1 meter dolgosti stane 95 kr.; od-
prtina 6 cm, t. j. 1 col; 1 m. dolgosti
tehta 12 kilov. — Debelejše cevi so pri-
merno dražje.
Da so moje opeke izvrstne, sposobne
za vsako vreme in podnebje, prepriča se
lahko vsakdo pri tistih gospodarjih, ki ima-
jo hiše z njimi pokrite, n. pr. Ivan Mle-
kuž na Koritnici (pri Bolcu), Josip Zor-
nik v Čezsoči, Ivan Vulč v Čezsoči itd.
Čim bolj so te opeke stare, toliko
boljše so!
Opek sem prodal že za več poslopij,
na Tolminskem in Bolškem, pa tudi plošč
za tlak. Priporočam se sl. občinstvu tudi
zanaprej, zlasti zdaj, ko imamo čez Sočo
železni most, da se blagó lahko prevaža.
Ivan Vulč,
v Čezsoči (pri Bolcu)
izdelovalec opek, tlakov in cevij iz cementa.

SAUNIG & DEKLEVA
Nunska ulica št. 14
v Gorici
priporočata vsake
vrste dvokoles (velo-
cipedov) za odrasle in otroke, kakor tudi
šivalnih strojev novega sistema. Popravljajo
se pohabljeni velocipedi in šivalni stroji po
najnižjih cenah.

Prodaja jajc za valitev.
Odlikovana
pri Goriški razstavi z zlato svetinjo I. vrste.
Cochinchina, živo rumena, 1 jajce 15 kr. Plymouth-
Roch, kraguljačasta. 15 kr. Brahma, svetla, 15 kr.
Langshan, črna, 15 kr. Langshan, bela, 15 kr. Ma-
lajska 20 kr. Doreking, jerebičaste barve, ima na
vsaki nogi 5 prstov, 15 kr. Andaluzijski, pepelnosivo,
15 kr. La Flèche, črno, 15 kr. Houdan 15 kr. Ho-
landci, črni z belim čupom, 15 kr. Španci, črni, 15
kr. Sedmograške z golim vratom 15 kr. Leghorn,
svetle barve z rumenimi nožicami, 15 kr. Primorci,
raznobarvna in velika kuretnina, 15 kr. Yokohama,
25 kr. Zlati Bantam 20 kr. Srebrni Bantam 20 kr.

Ovoj in frankovana pošiljatelj do 50 komadov
velja 70 kr. Vsaka vrsta te kuratnine goji se na
pristavih sama zase in sicer na prostem. Za prist-
nost plemena in za svežost jajc jamči razpošiljatelj
Jožef Stiegler
grafičinski opravičnik v Št. Petru pri Gorici.

Zdravilo iz kine in železa
želodčni okrepčevalni likér
izdeluje
lekarna Cristofolletti v Gorici.
Pomaga v vseh boleznih, v katerih se
nahaja železo in kina.
Napravlja tek, pospešuje prebavljanje,
uzroča redno pretvarjanje in hrujanje jedij,
množi rudeča telesca v krvi ter premaga brez-
krvnost.
Ker je prijetnega okusa, more se už-
vati pred jedjo. — Odrasli ga užijejo po ko-
zarčku dvakrat na dan, otroci pa po 1/2
kozarčka.
Cena izvorni steklenici 60 kr.

Brömer Elmerhausen & Reich
Dunaj (Wien), Wallfischgasse 3.
Podružnica: Palazzo Modello — Trst
Svoja kolesarska šola. Svoja kolesarska šola.
Ceniki brezplačno
Vse poprave biciklov po jako nizki ceni.

Krasni uzorci zasebnikom brezplačno
in po poštini prosto. — Knjige za kro-
jače nefrankovano.
Snovi za obleke
Preruvljen in doskling za višjo duhovščino,
predpisane snovi za uniforme c. kr. uradni-
kov, tudi za veterane, ognjegasce, telo-
vadce, livreje, sukna za biljarde in igralne
mize. Loden tudi nepremoljiv,
za lovske suknje; pralne snovi,
pledi za potovanje od 4 do 14 gld. itd. Kdor
hoče knjiti cene vredno, pošteno, trpežno, iz čiste
volne sukno in ne le cenene cunjje, ki se od
vseh strani ponujajo in niso vredne niti kro-
jaškega dela, obrne naj se do
Joh. Stikarovsky v Brnu (Brünn).
Stalno zaloga sukna čez 1/2 mil. gld.
Največja razpošiljalnica v teh krajih.
Pozor! P. n. občinstvo se opozarja
pred tvrdkami, ki ponujajo ostanke in odrezke
po 3-10 m za salonske obleke.
Že pri tej enakomerni dolžini razvidi
se očito sleparstvo, ker taki ostanke se dobivajo
le od zastarelih in pokvarjenih kosov.
Tako sleparsko blago, katero tvrdke
kupujejo iz 2. ali 3. roke, ni niti tretjine
ponujajo cene vredno.
**Razpošilja se s povzetjem; nad 10 gld.
— franco.**
Dopisovanje v nemškem, madjarskem, češkem,
poljskem, italijanskem in francoskem jeziku.

Že več let priporočano zdravilo za pomirjenje bolezní
Pazite na **Kwizdov** Pazite na
Gichtfluid **Gichtfluid**
Steklenica stane 1 gld.
Dobi se pravi v vseh
lekarnah
Frantz Joh. Kwizda
gld. u. k. österr. u. kön. rumän. Hoflieferant.
Kreissapotheker, Kornenburg C. Wien.

Dober glasovir
se prodaja samih
gld. 60 gld.
v ulici Se. Klare (Via S. Chiara) št. 4.
Slavnemu občinstvu
se priporočajo naslednji goriški
trgovci, obrtniki, rokodelci in drugi:

Jernej Kopač
na Solkanski cesti 9.
izdeluje
vsakovrstne voščene sveče
Vseh vrst modno poevio
V Gorici prodaja te
sveče trgovci
A. Urbančič v Gosposki
ulici. — Prodaja jih tudi
Karolina Riesner v
Nunski ulici, ki izde-
luje in prodaja tudi
mrtvaške vence, cvetlice
in druge podobne reči.

Anton Urbančič
trgovci poleg Orzana v
Gosposki ulici
prodaja raznovrstno
drobno in manufakturno
blago, sukno in drugo
blago za možke inžen-
ske obleke ter Kopačeve
sveče.

Ivan Druša
na Travniku
ima bogato zalogo vsa-
kovrstnega
USNJA
ter raznega orodja in
potrebščin
za čevljarje
Prodaja na drobno
in na debelo.

Ivan Reja
krčmar „Alla Colomba“
za veliko vojašnico
na desnem voglu v ulico
Morelli, toči domača
vina, in ima
DOMAČO KUHINJO
Cene prav zmerne

Anton Jerkič
fotograf v Gorici
v ulici sr. Klare.

Blaž Bitežnik
KAMNOSEK
v Trstni ulici št. 24, na
dvorišču nasproti pošte,
ima vedno v zalogi
nagrobne spominké,
izdeluje oltarje, kipe,
priznice, vodotoke, itd.
po svojih izvirnih načrtih

Ivan Howanski
čevljar
v Gosposki ulici med
Orzanom in Urbančičem.

Ivan Kavčič
veletržec na Kormu
ima zalogo
STEINFELDSKE PIVE.
v sodčkih in steklenicah
ter
žita, moke in otrobij.

G. Likar
v Gorici
Semeniški ulica št. 10,
PRODAJA mašne in
šolske knjige in sv. po-
dobe, tiskovine za žu-
panije in duhovnije iz
Hilarijanske tiskarne,
papir za uradno in za-
sešno rabo in razno-
vrstne pisarske in šolske
potrebščine po mogoče
nizkih cenah.

Staroznana gostilnica
„pri Lizi“
v Kapucinski ulici
(Rabatišče) št. 2 ima
zdaj v najemu

Franc Bizjak,
ki toči izborna in naray-
na vina, ima dobro
domačo kuhinjo ter sobe
za prenočišča. Cene so
zmerne. — Tukaj je
shajališče Slovencev iz
spodnje Vipavske doline.

Ivan Bajt
krojač
v Nunski ulici št. 14,
v hiši Hilarijanske tis-
karne.

Ivan Čijan
krojač
v Nunski ulici št. 13
se priporoča svojim ro-
jakom v mestu in na
deželi.

Tiskarna
Ant. M. Obizzi-ja
priporoča se slov. občinstvu za vsakovrstna dela,
ki spadajo v tiskarsko stroko. V zalogi ima vedno
vse tiskovine za duhovske, županske in druge
urade. — Cene zmerne. — Ceniki vsakemu na
razpolago.

VINSKI EKSTRAKT.
To priporočano specialiteto priporočam
za hitro in izvrstno narejanje izvrstnega i
zdravega vina, ki se nikakor ne ločimo
naravnega vina.
Cena za 2 kila (za 100 litrov vina) gld. 5.50
Recept se brezplačno prilaga. Za najboljši uspeh in
zdrav izdelek jamčim jaz.
PRIHRANITEV ŠPIRITA

doseže se z mojo pokrepčevalno esenco za
žganjine, ki daje pijacem prijeten in rezev
okus in ki se dobiva samo pri meni.
Cena gld. 3.50 kilo (na 600 — 1000 litrov)
navodom za rabo.

Razn. teh specialitet imam tudi vse
esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih li-
kerjev itd. Recepti brezplačno. Cenik poštine
prosto.

Karol Filip Pollak
Tvornica esencnih specialit v Pragi.
Solidni zastopniki se iščejo.

Čudovite kapljice
sv. Antona Padovanskega
To priprosto in narav-
no zdravilo je prava do-
brodajna pomoč in ni treba
mnogih besedi, da se dokaže
njihova čudovita moč. Če
se le rabijo nekoliko dni,
olajšajo in preženejo prav
kmalu najtrudovratnejše že-
lodčne bolezni. Prav izvr-
stno vstrezajo zoper hemoroide, proti bole-
znim na jetrih in na vranici, proti čreves-
nim boleznim in proti glistam, pri ženskih
mesečnih nadržnostih, zoper beli tok, bo-
žjast, zoper bitje srea ter čistijo pokvarjeno
kri. One ne preganjajo same omenjenih bolezni,
ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.
Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na
svetu; za naročbe in pošiljate pa edino v
lekarni **Cristofolletti v Gorici**, v Trstu
v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis, v Ljub-
ljani v lekarni U. pl. Trnkoczy G. Piccoli, in
Ljnd. Grečelna „pri Mariji pomagaj“; v Po-
stoyni v lekarni Baccarichi, v Ajdovščini v
lekarni Saplja, v Vipavi v lekarni Guglielmi,
v Beljaku dr. Kumpf.
I steklenica velja 30 kr.
NB. Varovati se je treba navadnih balzamov,
kateri sijajno oznanjajo in priporočajo, ki pa
kvarijo človeku le zdravje, ker dražijo želodec
in živce, da nastanejo lahko hudi in nevarni na-
sledki.

**Naravne mineralne vode iz raznih stu-
dencev.**
Kemični, farmacevtski in drogerijski
izdelki najbolj čislane domače in tuje
zdravilске posebnosti.
Ribje olje, naravno in izvrstno, prijet-
nega okusa in kemično čisto.
Ribje olje z železom ali železnim jodom.
Najčistejše žveplenokisló apno c. kr.
kmetijske šole v Gorici za vinarsko
rabo.
Zdravila za živino: konjski cvet, konjski
prašek, goveji prašek.
Homeopatična zdravila.
prodaja
novonastanovljena lekarna
Brannitzer v Rabatišču št. 16.
v najemu
Alojzija Gliubich-a

Proč z navadno kavo, kupujte
Kneippovo sladno kavo,
ki jo izdeluje za Avstro-Ogersko po naročilu
g. župnika **Seb. Kneippa** edino le tovarna
bratov Ölz v Bregencu
ob Bodenskem jezeru.
Velečast. gosp. župnik **Kneipp** se je
odločno izrekel zoper bobovo kavo, kakor jo
zdaj v pro-
dajalnicah ku-
pujemo in
uživamo. Tista
je sad strupe-
nega drevesa
ne daje telesu
nobene moči,
razburja le
živce, ker je
strupena, ter
izvaja še druge
jedi na pol pre-
bavljene iz
želodca Kneip-
pova kava pa
ima veliko
redilno moč, pomiri živce in je dosti bolj
ši kup. Komur bi se ta kava ne zdela
dovolj okusna, naj jej primeša nekoliko
Ölzove kave,
in ne bo skoraj poznal razločka od navadne
kave. Pil bo pa potem redilno, zdravo in
ceno kavo.
Kako se ta kava kuha, to se bere že
v naših zavojih. Kdor kupuje, naj pazi, da
dobi pravo blago, ki ga pozna na tem: zavoji
so štirivoglati in rudeči, bratov Ölz
varnostna marka, ponovica, podobna
in podpis župnika Kneippa. Ölzova kava
nosi naše ime in ponovo.
V Gorici jo prodajajo: P. Drašček, Adolf Gutt-
mann, Anton Zollia, Jos. Comel in J. Braun
Bratje Ölz,
tovarna za Kneippovo sladno kavo v
Bregencu.

Izdajatelj in odgovorni urednik And. Gabršček. — Tiska A. M. Obizzi v Gorici.